

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA

Výroční zpráva 2005

Výroční zpráva 2005
Moravská zemská knihovna v Brně
Redakce: Jaromír Kubíček
Technická a grafická úprava: Michaela Shejbalová
ISBN 80-7051-166-4

OBSAH

Obsah	3
Úvod	5
a) Identifikační údaje	7
b) Zřizovatel	8
c) Organizační struktura	9
d) Základní personální údaje	11
e) Údaje o majetku	13
f) Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů	14
g) Hodnocení a analýzy	15
1. Zdůvodnění rozpočtových opatření	15
2. Vyhodnocení výnosů a nákladů	16
3. Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti MZK	18
4. Rozbor čerpání mzdových prostředků	19
5. Výzkum a vývoj	20
6. Výdaje nebo náklady účelově určené na financování reprodukce majetku v ISPROFIN	24
7. Dotace a návratné finanční výpomoci poskytované MZK	24
8. Programy Evropských společenství	24
9. Spolupráce se zahraničím	24
10. Mezinárodní konference a zahraniční cesty	24
11. Rezervní fond	25
12. Přehled hospodářských činností	25
13. Hospodářský výsledek	25
h) Služby – přehledy činnosti MZK	26
1. Útvar ředitele	26
2. Ekonomický odbor	27
3. Odbor služeb	28
4. Odbor automatizace a informací	33

5. Oddělení periodik	36
6. Oddělení firemních a obchodních informací	38
7. Oddělení rukopisů a starých tisků	40
8.1. Oddělení doplňování fondů	41
8.2. Oddělení jmenných autorit	43
8.3. Oddělení jmenného popisu	45
8.4. Oddělení věcného popisu	46
8.5. Oddělení revize fondů	47
9. Oddělení knihovnictví	49
10. Oddělení hudební	52
11. Oddělení zahraničních knihoven	53
12. Technické ústředí knihoven	55
i) <u>Publikační činnost a propagace činnosti knihovny v roce 2005</u>	58
<u>Přílohy</u>	61
1. Plnění výkonových ukazatelů 2005	61
2. Kalendárium významných organizovaných akcí	67
3. Databáze a portály dostupné ze studoven MZK	73
4. Rozvaha (bilance)	84
5. Výkaz zisku a ztráty	92
6. Příloha účetní závěrky	94

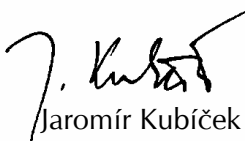
ÚVOD

V roce 2005 byl završen pátý rok působení Moravské zemské knihovny v nové budově. Oceňujeme i po této době, že jí byl udělen nejen titul *Stavba roku 2001* „za vytvoření stavebně a architektonicky vysoce kvalitního kulturního a vědeckého zemského centra se zřetelem k důrazu na pohodu návštěvnického prostředí“ (od Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, Ministerstva průmyslu a obchodu a Svazu podnikatelů ve stavebnictví), ale také titul *Nejlepší investice roku 2001* (ze soutěže Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva pro místní rozvoj a Svazu podnikatelů ve stavebnictví). Po celou dobu se správa budovy opírala o generálního dodavatele stavby, akciovou společnost Unistav, a provoz zvládala úspěšně díky záručním smlouvám.

Za celých pět let nenastala situace, která by signalizovala nedostatky stavby. Jestliže v atriu a před budovou nebyly v provozu vodní bazény, tak jen proto, že spotřeba vody a náklady za vodné a stočné mají nepříjemné grafické křivky růstu.

Proběhlo několik studentských anket v rámci diplomových prací na různá témata spojená s otázkami o spokojenosti uživatelů k prostředí knihovny, vybavenosti technikou, informačními zdroji, výpůjční dobou... Na jedné straně si např. mnozí pochvalují bezdrátové připojení k notebookům, na druhé straně si stěžují někteří milovníci tichého studia na jejich klapot. A tak stále je možné uvažovat o změnách k větší dokonalosti, ke zlepšení. Vždyť už je to pět let a vývoj ve všech směrech je rychlý.

Hodnotíme-li činnost knihovny, jde o ukazatele počtu výpůjček, čtenářů, zpracovaných svazků knih atd., které naše výroční zpráva přináší v příslušných tabulkách a komentářích. Provoz knihovny však zajišťují i další služby – správy a provozu budovy, bezpečnostní, úklidová. Pokud o nich nevíme, pokud je nevnímáme, je to jistě důkazem jejich dobré práce a spolehlivosti. A za to bych jim chtěl, při posouzení pěti let v nové budově, vyslovit uznání.

Jaromír Kubíček

a) IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 601 87 Brno
IČO: 00094943
DIČ: CZ00094943
Telefon: 541 646 111
Fax: 541 646 100
E-mail: mzk@mzk.cz
Web: www.mzk.cz
Služby pro veřejnost: po–pá 9.00–22.00
so 9.00–16.30

Anglická knihovna, Německá knihovna, Rakouská knihovna

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 542 210 157
Fax: 542 220 345
E-mail: zanas@mzk.cz

Hudební knihovna

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 542 212 323
Fax: 542 220 345
E-mail: studen@mzk.cz

Technické ústředí knihoven

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 542 220 345
Fax: 542 220 345
E-mail: tuk@mzk.cz

b) ZŘIZOVATEL

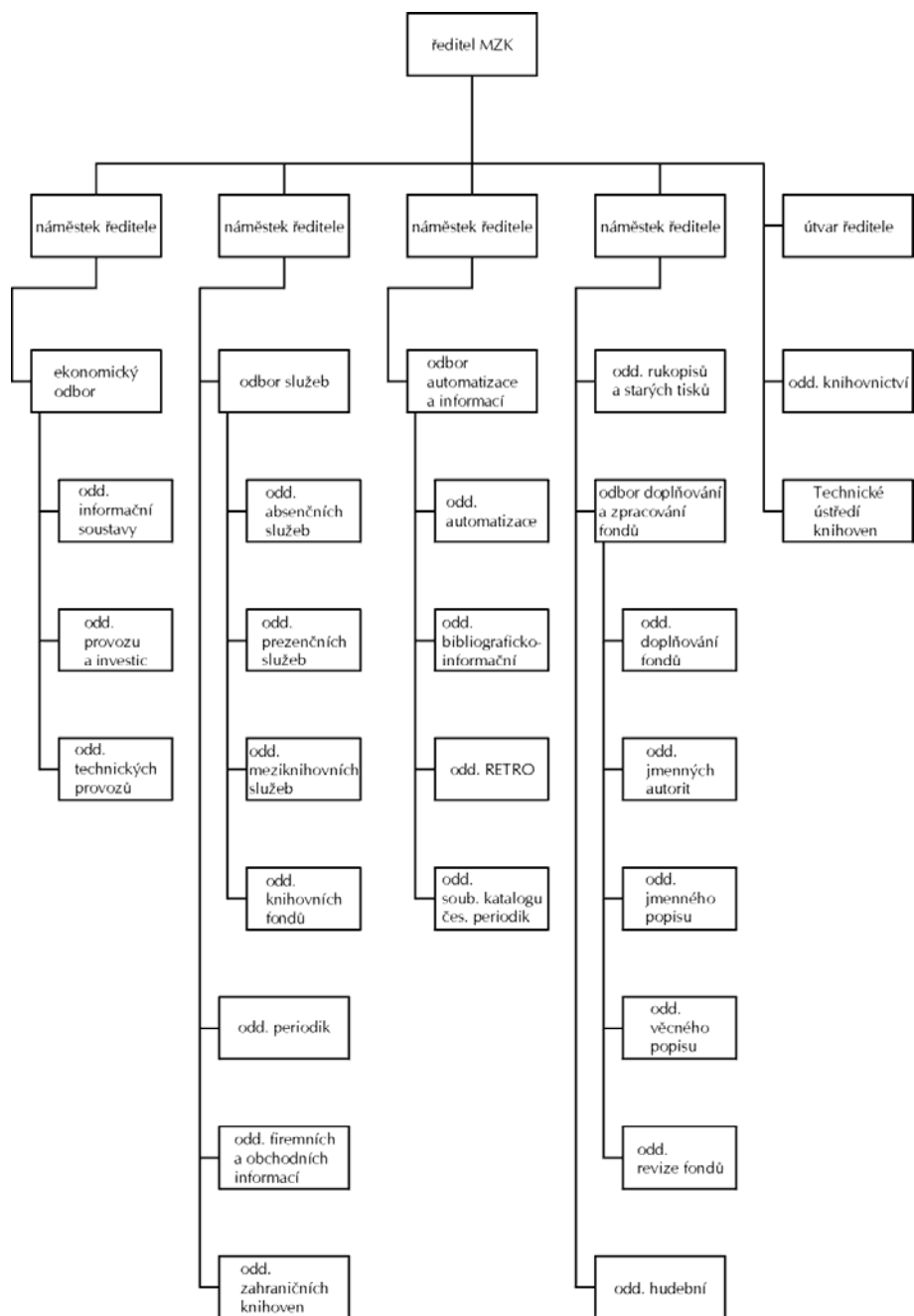
Zřizovatelem Moravské zemské knihovny v Brně (dále jen MZK) je Ministerstvo kultury České republiky. Rozhodnutím ministra kultury č. 5/2002, ze dne 25. 2. 2002, bylo vydáno pod č. j. 2608/2002 úplné znění statutu MZK. Tento statut nabývá účinnosti dnem 1. 12. 1993. Dle statutu v čele MZK je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury České republiky.

MZK je v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), knihovnou s universálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy, která trvale uchovává konzervační fond a historický fond. MZK plní funkci krajské knihovny v Jihomoravském kraji.

MZK hospodaří s majetkem podle zvláštních právních předpisů o hospodaření s majetkem České republiky. Majetek nabývá MZK pro stát k naplnění účelu a k zabezpečení činností, pro které je zřízena. V právních vztazích týkajících se majetku jedná knihovna vlastním jménem. Finanční hospodaření knihovny se řídí právními předpisy upravujícími hospodaření státních příspěvkových organizací.

c) ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

1 Útvar ředitele MZK (odd.)	doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc.
2 Odbor ekonomický	Ing. Vladimír Peichl
2.1 Odd. informační soustavy	Ing. Daniela Karlíková
2.2 Odd. provozu a investic	Ing. Vladimír Peichl
2.3 Odd. technických provozů	Věra Fialová
3 Odbor služeb	Jana Shejbalová
3.1 Odd. absenčních služeb	Jana Shejbalová
3.2 Odd. prezenčních služeb	Mgr. František Holek
3.3 Odd. meziknihovních služeb	Mária Manoušková
3.4 Odd. knihovních fondů	Dagmar Primová
4 Odbor automatizace a informací	RNDr. Blanka Sapáková
4.1 Odd. automatizace	RNDr. Blanka Sapáková
4.2 Odd. bibliograficko-informační	Mgr. Eva Buková
4.3 Odd. RETRO	Mgr. Marie Valešová
4.4 Odd. soub. katalogu čes. periodik	PhDr. Miroslava Vrbňáková
5 Odd. periodik	Mgr. Radka Chlupová
6 Odd. firemních a obchodních inf.	PhDr. Martina Machátová
7 Odd. rukopisů a starých tisků	Ing. Petr Žabička
8 Odbor doplňování a zpracování fondů	Ing. Petr Žabička
8.1 Odd. doplňování fondů	Mgr. Hana Rabušicová
8.2 Odd. jmenných autorit	PhDr. Eliška Pospíchalová
8.3 Odd. jmenného popisu	Mgr. Eva Tauwinklová
8.4 Odd. věcného popisu	Mgr. Eliška Vrbová
8.5 Odd. revize fondů	PhDr. Věra Jelínková
9 Odd. knihovnictví	Mgr. Jana Nejezchlebová
10 Odd. hudební	PhDr. Štěpánka Studeníková
11 Odd. zahraničních knihoven	PhDr. Darina Zanášková
12 Technické ústředí knihoven	Dana Perstická

d) ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2005

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	–	–	–	–
21–30 let	18	19	37	22
31–40 let	7	30	37	22
41–50 let	4	24	28	17
51–60 let	2	46	48	29
61 let a více	5	12	17	10
celkem	36	131	167	100,0
%	22	78	100,0	x

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2005

vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%	z toho knihovnické
základní	–	9	9	5	–
vyučen	4	5	9	5	–
střední odborné	–	17	17	10	–
úplné střední	11	6	17	10	–
úplné střední odborné	7	57	64	39	47
vyšší odborné	–	–	–	–	–
vysokoškolské	14	37	51	31	19
celkem	36	131	167	100,0	66

3. Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2005

	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	15 648,–

4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2005

	počet
nástupy	17
odchody	35

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2005

doba trvání	počet	%
do 5 let	35	21
do 10 let	28	17
do 15 let	32	19
do 20 let	25	15
nad 20 let	47	28
celkem	167	100,00

6. Jazykové znalosti zaměstnanců

V organizaci nejsou stanovena vybraná místa s kvalifikačním požadavkem standardizované jazykové zkoušky včetně úrovně znalostí. Jazykové znalosti se prokazují maturitním vysvědčením, resp. vysokoškolským diplomem.

e) ÚDAJE O MAJETKU

Vymezení majetku

Moravská zemská knihovna v Brně je příslušná hospodařit s majetkem, který nabyta k naplnění svého poslání a k zabezpečení činností a služeb, pro které byla zřízena. Tyto údaje jsou uvedeny ve Statutu Moravské zemské knihovny v Brně, který byl vydán Rozhodnutím ministra kultury České republiky dne 25. 2. 2002 pod č. j. 2608/2002.

Moravská zemská knihovna spravuje:

- a) movitý majetek zvláštního druhu, kterým jsou knihovní fondy. Informace o knihovním fondu jsou uvedeny v příloze č. 1,
- b) movitý majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 4). Celková hodnota tohoto majetku k 31. 12. 2005 činí 84 172 060,27 Kč,
- c) nemovitý majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 4). Celková hodnota tohoto majetku k 31. 12. 2005 činí 503 055 628,40 Kč,
- d) jiné majetkové hodnoty, jejichž rozsah je dán inventárním seznamem. Jejich hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 4). Celková hodnota tohoto majetku k 31. 12. 2005 činí 1 767 544,15 Kč.

Moravská zemská knihovna odepisuje majetek lineární metodou podle odpisového plánu. Doby odepisování jsou stanovovány podle předpokládané životnosti jednotlivých předmětů při zařazování do užívání.

Celkové pohledávky a závazky jsou uvedeny v rozvaze (viz příloha č. 4). Pohledávky po lhůtě splatnosti dosahovaly výše 23 942,60 Kč, upomínky byly zaslány 14 odběratelům.

f) ÚDAJE O ROZPOČTU PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Na základě stanovených finančních objemů závazných ukazatelů na rok 2005 byl Rozpisem schváleného rozpočtu přidělen Moravské zemské knihovně v Brně neinvestiční příspěvek v celkové výši 68 087 tis. Kč. Mimo schválený rozpočet byly v průběhu roku uvolněny neinvestiční účelové prostředky ve výši 5 441 tis. Kč, investiční účelové dotace v objemu 240 tis. Kč. Uvedené údaje jsou zpracovány v následující tabulce a bodu g) 3.

Základní ukazatele hospodaření (v tis. Kč)

ukazatel	rozpočet schválený	rozpočet po změnách	skutečnost k 31. 12. 2005	% plnění
výnosy celkem	80 108	85 549	86 369	101,0
v tom: výnosy z vlastní činnosti	8 000	8 000	8 491	106,1
ostatní výnosy	4 021	4 021	2 648	65,9
dotace od zřizovatele	68 087	73 528	73 450	99,9
mimorozpočtové zdroje			1 780	
náklady celkem	80 108	85 549	86 369	101,0
v tom: spotřebované nákupy	17 600	19 540	20 216	103,4
služby	14 450	15 499	12 960	83,6
osobní náklady	39 222	41 674	43 723	104,9
z toho mzdy	28 637	30 434	31 965	105,0
ostatní náklady	1 286	1 286	1 994	155,1
odpisy	7 550	7 550	7 475	99,0
daň z příjmů	0	0	1	
hospodářský výsledek			0	

Poznámka:

- ≈ údaje jsou uvedeny včetně programových projektů,
- ≈ nižší skutečnost u ostatních výnosů byla způsobena nižším čerpáním FRM proti plánu.

g) HODONOCENÍ A ANALÝZY

1. Zdůvodnění rozpočtových opatření

V rámci pravomoci správce kapitoly bylo v průběhu roku 2005 provedeno pět rozpočtových opatření o celkovém absolutním objemu 5 681 tis. Kč, z toho 240 tis. Kč investičních. Úpravy schváleného rozpočtu spočívaly jednak v navýšení limitu mzdových nákladů v rámci zvýšení platových tarifů platných od ledna 2005 a jednak v poskytnutí účelových prostředků na programové projekty. V důsledku uvedené skutečnosti prováděla MZK postupně rozpočtová opatření navýšením výnosů a úměrným zvýšením nákladů.

2. Vyhodnocení výnosů a nákladů

Vyhodnocení výnosů (v tis. Kč)

Celkové výnosy

položka	skutečnost	% k Σ celkových výnosů
výnosy z vlastní činnosti	8 491	9,83
ostatní výnosy	2 648	3,07
dotace	73 450	85,04
mimorozpočtové zdroje	1 780	2,06
celkem	86 369	100,00

Výnosy z vlastní činnosti

položka	skutečnost	% k Σ vlastních výnosů
fotoslužby	488	5,75
publikace	222	2,61
ztráty a bloky	2 241	26,39
rešerše	49	0,58
MMVS	453	5,34
pronájmy	801	9,43
TÚK (včetně nákladů)	4 237	49,90
celkem	8 491	100,00

Ostatní výnosy

položka	skutečnost	% k Σ ostatních výnosů
změna stavu zásob	154	5,82
aktivace materiálu a zboží	166	6,27
úroky	9	0,34
kurzové zisky	58	2,19
zúčtování fondů celkem	1 775	67,03
v tom: fond odměn	635	
rezervní fond	1 071	
FRM	69	
jiné ostatní výnosy celkem	486	18,35
v tom: knihovnické kurzy	264	
čištění a snímkování ST	172	
reklama	34	
osvědčení o vývozu	4	
ostatní	12	
celkem	2 648	100,00

Vyhodnocení nákladů (v tis. Kč)

položka	skutečnost	% k Σ celkových nákladů
nákupy celkem	20 216	23,41
z toho: knihy	7 005	8,11
materiál	2 896	3,35
odpisy DHIM	974	1,23
energie	5 476	6,34
knihařské práce,vazby	557	0,64
zboží TÚK	3 308	3,83
služby celkem	12 960	15,01
z toho: opravy a údržba	1 624	1,88
cestovné	156	0,18
nájemné	362	0,42
ostatní služby včetně stravování	7 310	8,46
doprava	201	0,23
poštovné, telefony, internet	3 307	3,83
osobní náklady	43 723	50,63
z toho: mzdy	31 965	37,01
daně a poplatky	17	0,02
ostatní náklady	1 977	2,28
odpisy	7 475	8,65
daň z příjmů	1	-
celkem	86 369	100,00

3. Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti MZK

Přehled poskytnutých dotací (v tis. Kč)

druh dotace	neinvestiční	investiční systémová
provoz objektu MZK	69 526	
VISK	812	
VaV	1 190	240
Česká knihovna	2 000	
dotace celkem	73 528	
mimorozpočtové zdroje	1 780	
zdroje celkem	75 308	

Poznámka:

- ≈ nevyužité prostředky na projekt Česká knihovna v částce 78 tis. Kč byly převedeny do rezervního fondu MK ČR s možností čerpání v roce 2006,
- ≈ mimorozpočtové zdroje obsahují:
 - ▣ dotaci ve výši 1 500 tis. Kč od ÚSC na výkon regionálních funkcí (viz příloha č. 6),
 - ▣ zahraniční příspěvek ve výši 280 tis. Kč na rozvoj knihovního fondu Anglické a Americké knihovny (viz příloha č. 6).

4. Rozbor čerpání mzdových prostředků

Přepočtený stav na 171 osob nebyl překročen. Mzdové prostředky byly čerpány na 105 % limitu, překročené náklady ve výši 1 531 tis. Kč byly hrazeny z fondu odměn (635 tis. Kč) a z mimorozpočtových zdrojů (896 tis. Kč). Průměrný plat činil 15 648 Kč.

5. Výzkum a vývoj

Přehled poskytnutých dotací (v tis. Kč)

poskytnuté dotace	neinvestiční	investiční systémová
VISK	812	
VaV	1 190	240
Česká knihovna	2 000	

Programy Ministerstva kultury ČR – Odbor umění a knihoven

Veřejné informační sítě knihoven (VISK) v roce 2005

VISK 2

Mimoškolní vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje

řešitelka Michaela Shejbalová

MZK pokračovala v r. 2005 v organizování základních kurzů práce s informačními a komunikačními technologiemi (ICT). V nabídce bylo všech sedm modulů podle ECDL. Kurzy probíhaly formou jednodenních prezentací a práce u počítačů. Kurzů se účastnili převážně knihovníci z veřejných městských, místních a obecních knihoven, kteří po absolvování zpracovávali závěrečné testy. Přednášeli lektoři, se kterými spolupracuje MZK už několik roků, mají odborné zkušenosti a znalosti a dobré pedagogické schopnosti.

Celkem bylo v roce 2005 realizováno 13 kurzů v rozsahu 235 vyučovací hodiny, kterých se zúčastnilo 123 posluchačů. Největší zájem byl o kurzy Textový editor a především o Služby informační sítě Internet.

VISK 5

Retrokonverze novin a časopisů v MZK Brno

řešitelka RNDr. Blanka Sapáková

Cílem projektu bylo při respektování standardů pro popis seriálů zpracování 2 000 titulů periodik, které jsou uloženy v depozitářích MZK, do databáze, a tak zpřístupnit noviny a časopisy české provenience prostřednictvím internetu.

Jednalo se o tu část fondu, kterou pokrývá katalog periodik z let 1951–1996 a která nebyla pracovníky periodik zpracována v minulých

letech. Při vyhledávání a vytváření záznamů se pracovalo s bází MZK, naskenovaným lístkovým katalogem a databázemi NK a dalších vědeckých knihoven.

V rámci tohoto projektu bylo v roce 2005 zpracováno 2 058 záznamů včetně rozpisu exemplářů. Záznamy byly předány do Souborného katalogu ČR.

VISK 6

Digitalizace rukopisů z fondu MZK v Brně v roce 2006

řešitelka *Mgr. Jindra Pavelková*

V roce 2005 přistoupila Moravská zemská knihovna v Brně v rámci podprogramu VISK 6 – Memoriae Mundi Series Bohemica k digitalizaci šesti rukopisů z unikátní bohemikální sbírky tzv. mikulovské dietrichsteinské knihovny. Tuto sbírku získala MZK v roce 1944 a odborně zkatalogizovala. Dnešní soubor obsahuje 116 rukopisů. Mikulovská sbírka přitahuje bohatstvím svých bohemik a zejména husitik zájem našich předních badatelů. Moravská zemská knihovna je si vědoma unikátnosti sbírky, kterou je třeba uchovat a chránit, ale zároveň ji uživatelsky zpřístupnit.

K 17 již plně zdigitalizovaným rukopisům z mikulovské sbírky v letošním roce přibýlo šest obsahově zajímavých titulů a také dva iluminované rukopisy z našeho kmenového fondu.

VISK 7

Mikrofilmování a digitalizace ohrožených moravik

řešitelka *Mgr. Radka Chlupová*

Cílem projektu KRAMERIUS je ochranné mikrosnímkování. Úkolem projektu v roce 2005 byla záchrana a zpřístupnění tří ohrožených titulů moravik. Mikrofilmy byly nasnímány ve všech třech kopiích (archivní, matriční, uživatelská). Bibliografické údaje o nasnímkaných titulech jsou evidovány v databázi fondu MZK a jsou zasílány informace do databáze CZROMM. Uživatelské kopie jsou zpřístupňovány a jsou zajišťovány výpůjční služby a reprografické služby i pro potřeby MVS. V tomto roce byla z projektu též hrazena výroba digitalizované podoby Lidových novin z období 1893–1906.

Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit

řešitelka PhDr. Eliška Pospíchalová

Základním cílem projektu bylo vytvořit infrastrukturu pro kooperativní tvorbu, využívání a sdílení souboru národních autorit mezi NK ČR a MZK a zároveň obohacení záznamů NK o autority, které zatím součástí báze národních autorit nejsou.

V oblasti tvorby a lokální supervize návrhů nových autoritních záznamů pro autory i korporace bylo vytvořeno 6 838 záznamů (14 % z celkového počtu zpracovaných záznamů do báze národních autorit). Harmonizace autoritních hesel se v roce 2005 dotkla 118 383 jmenných záhlaví v bibliografických záznamech MZK. Je uskutečněno 90 517 propojení jmenných autorit pro osobní jména, což je 37 % z celkového počtu záhlaví, a v rejstříku jmenných autorit pro korporace je již propojeno 6 813 záhlaví, což je 51 % z jejich celkového počtu.

Česká knihovna

řešitelka Dana Perstická

Do 7. ročníku projektu Ministerstva kultury ČR na podporu původní české literatury a obohacení fondů profesionálních veřejných knihoven nazvaného Česká knihovna se zapojilo 666 knihoven. MZK prostřednictvím Technického ústředí knihoven rozeslala nabídkový seznam s anotacemi, sestavený ze 107 titulů z nabídky 27 nakladatelství, které vybrala Literární rada MK ČR všem knihovnám, které se zúčastnily některého ročníku projektu Česká knihovna a dalším knihovnám s profesionálními pracovníky, které byly zjištěny na internetu. Letošní finanční limit pro knihovny byl 2 500 Kč na základní objednávku a 500 Kč na tituly rezervní. Informace o podmínkách účasti v projektu Česká knihovna byly zveřejněny také na webových stránkách MZK Brno.

Sedmý ročník obohatil fondy knihoven o 11 010 svazků děl současných českých autorů, literárně-vědeckých publikací, o antologii současné milostné poezie a o několik zajímavých titulů dětské literatury. Projekt Česká knihovna tak přispívá již 7. rokem ke zkvalitnění fondů knihoven a rozšiřuje nabídku čtenářům o hodnotné tituly.

Věda a výzkum v roce 2005

VaV 2004–2010

Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně

řešitel Ing. Petr Žabička

Cílem projektu, který v roce 2005 pokračoval druhým rokem, je zpřístupnit nejcennější sbírky knihovny kvalitním popisem i elektronickou cestou, a tak přispět k výzkumu dějin knižní kultury v České republice. Jedná se o velmi rozsáhlý a náročný odborný úkol, jehož výsledkem bude databáze všech historických fondů MZK.

V rámci řešení výzkumného záměru v roce 2005 bylo zpracováno 4 908 záznamů starých tisků s knihou v ruce a dalších 4 503 záznamů vzniklo na základě přepisu kvalitně zpracovaných katalogizačních lístků. Dále bylo zkatalogizováno 121 rukopisů ve formátu Master a 2 785 záznamů grafik. Vedle grafických sbírek byla započata i časově náročnější katalogizace map Mollovy sbírky, kterých bylo zpracováno 266 a také bylo zkatalogizováno 788 starých hudebních tisků. Celkem tak bylo za sledované období zpracováno 13 374 nových záznamů.

V oblasti digitalizace a digitálních knihoven byl výzkum zaměřen především na oblast zpřístupnění dokumentů s využitím technologií geografických informačních systémů a byl zprovozněn server timemap.mzk.cz. Pro podporu katalogizace hudebnin byl zprovozněn systém grafického zobrazení hudebního incipitu.

V letošním roce vyšlo s podporou tohoto výzkumného záměru dvou-svazkové dílo PhDr. Jaroslava Vobra „České tisky Moravské zemské knihovny v Brně a jihomoravských klášterních knihoven z let 1500–1801“.

6. Výdaje nebo náklady účelově určené na financování reprodukce majetku v ISPROFIN

MZK v roce 2005 neměla žádnou investiční akci zařazenou v ISPROFIN.

7. Dotace a návratné finanční výpomoci poskytované MZK

V roce 2005 neposkytovala MZK žádné finanční prostředky.

8. Programy Evropských společenství

V roce 2005 nečerpala MZK finanční prostředky z těchto programů.

9. Spolupráce se zahraničím

MZK je členem a účastní se jednání IALC (International Association of Library Centres).

10. Mezinárodní konference a zahraniční cesty

V roce 2005 bylo realizováno sedm zahraničních služebních cest, kterých se účastnilo 13 zaměstnanců, z toho dvě cesty byly refundovány pořadateli konferencí a tři cesty byly realizovány v rámci VaV programu (z toho doprava 9 673 Kč, ubytování 14 099 Kč, stravné 24 823 Kč).

Cesty byly organizovány v rámci spolupráce se zahraničními knihovnami a byly v souladu s odbornou činností vysílaných pracovníků.

11. Rezervní fond

Z kladného VH za r. 2004 byla převedena podílová částka 1 071 tis. Kč do rezervního fondu MZK. V roce 2005 byla použita tato částka v plné výši na úhradu zvýšených nákladů, nepokrytých příspěvkem zřizovatele.

12. Přehled hospodářských činností

MZK nevykonávala žádnou hospodářskou činnost.

13. Hospodářský výsledek

Provoz MZK lze v roce 2005 hodnotit jako úspěšný v plnění základních funkcí knihovny jak vůči odborné veřejnosti, tak i v řešení vnitřní problematiky. Výsledek hospodaření je vyrovnaný (viz příloha č. 5). V průběhu posledního čtvrtletí roku 2005 se MZK dostala do pozice zhoršeného VH. Tato skutečnost byla ovlivňována jednak skokovým zdražením energií (teplo, voda) a jednak neuplatněným odpočtem DPH při akvizici z ciziny a zvýšením nákladů u služeb, jejichž dodavatelé se stali plátcí DPH.

Předmětné zvýšení nákladů, nepokryté příspěvkem zřizovatele, bylo uhrazeno z rezervního fondu a použitím fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje pořízení majetku.

h) SLUŽBY – PŘEHLEDY ČINNOSTI MZK

1. Útvar ředitele

Řídící práce spočívaly v naplňování úkolů vyplývajících ze statutu. V řadě interních směrnic byly vydány nové č. 24/2005 Finanční kontrola, č. 25/2005 Zadávání veřejných zakázek, č. 26/2005 Ediční činnost. Směrnice reagovaly na závěry kontrolní činnosti provedené pracovníky Ministerstva kultury v roce 2005.

Literární konference „... bývalo u mne zotvíráno“ uspořádaná ke 100. výročí narození básníka Jana Zahradníčka v dubnu 2005, pozoruhodná využitím automatizace techniky k zachycení diskuse, která umožnila obohatit vydaný sborník příspěvků. Synovi básníka, senátoru J. J. Zahradníčkovi, byla předána pamětní medaile MZK.

Významný přínos v rozšíření působnosti knihovnických a informačních služeb představuje zřízení INFO USA – Americké knihovny. Smlouva o spolupráci mezi Embassy of the USA v Praze a Moravskou zemskou knihovnou byla podepsána již 6. 12. 2004. V hodnotě 50 tis. \$ jsme získali kolekci informačních dokumentů, která se v průběhu roku rozšířila o další podle našeho výběru v hodnotě 10 tis. \$. V průběhu roku 2005 bylo do Americké knihovny získáno 570 svazků knih. Slavnostní otevření proběhlo 20. června 2005 za účasti velvyslance USA Williama J. Cabanisse a primátora města Brna Richarda Svobody; oběma byla u této příležitosti předána pamětní medaile MZK.

V sociální oblasti došlo k rozšíření kolektivní smlouvy o příspěvky na penzijní připojištění. Byly uzavřeny smlouvy s šesti penzijními fondy o spolupráci v oblasti penzijního připojištění se státním příspěvkem. Do systému se zapojilo 115 zaměstnanců.

Hlavní investiční akce, získání depozitáře pro uložení knihovnických fondů, spočívala v zorganizování veřejné soutěže na koupi budovy a přípravy studie rekonstrukce objektu.

2. Ekonomický odbor

Činnost oddělení informační soustavy a oddělení provozů a investic se odráží v bodech e) až g) 1. až 4. této zprávy.

Služební automobily

Provedeno bylo 114 celodenních jízd dvěma služebními automobily, kterými bylo najeto 39 393 km.

Expedice

Bylo odesláno 15 321 zásilek, z toho 1 162 balíků, přijato bylo 3 102 balíků.

Oddělení technických provozů

V oddělení bylo zpracováno 8 851 vazeb, opraveno 302 knih a novin, byl proveden tisk 673 tis. listů formátu A4, bylo nasnímkováno 215 filmů (100 489 snímků) a zkopírováno 706 filmů (289 995 snímků). Na úseku konzervace bylo zpracováno 18 svazků starých tisků, chemicky ošetřeno a opraveno 604 svazků poškozených knih, vyvázáno 12 svazků bibliofilů.

3. Odbor služeb

Ve výpůjčních a informačních službách se stále drží základní trend vysokých ukazatelů výkonnosti, jak byl nastartován novou budovou a moderním technologickým prostředím knihovny.

Soustředěná činnost byla zaměřena na urgenci a vyřízení nedobytných výpůjček. Proto pracovníci oddělení absenčních služeb ve spolupráci s oddělením automatizace připravili k tisku 1 442 upomínek těm čtenářům, kterým poplatky z prodlení činily více než 300 Kč. Ve spolupráci s Českou poštou, s. p., byly upomínky odeslány s doručenkou a po 14 dnech se objevily první reakce. 720 upomínek čtenáři přijali, 450 se jich vrátilo zpět, protože adresát si zásilku nevyzvedl na poště, a 272 upomínek se vrátilo se zprávou, že adresát na adrese nebydlí a neudal adresu novou, je v zahraničí nebo zemřel. Ze 720 čtenářů jich 170 zahájilo ztrátové řízení, ostatní své výpůjčky vrátili. Prověřeny a uzavřeny byly i dřívější nedobytné výpůjčky rozhodnutím o jejich odpisu nebo pořízením náhrady kopií. Z knihovního fondu bylo vyřazeno 440 knihovních jednotek z důvodu ztrát čtenáři.

Vedoucí směn se zaměřily na získávání publikací náhradou za ztráty a ve smyslu nové směrnice byly nahrazeny ve 34 případech ztracené výtisky shodnými exempláři.

V době letního provozu knihovny pracovníci služeb vyřazovali čtenářskou evidenci na základě zákona o ochraně osobních údajů.

Na úseku bibliografických informací bylo zpracováno 210 záznamů do báze ANL, 650 záznamů ikonografií a 212 digitalizovaných portrétů.

Ve volném výběru je uloženo celkem 40 570 knihovních jednotek. Přírůstek za rok činil 5 605 svazků a během roku bylo vyřazeno 346 knih vydaných před rokem 1995. Průběžně se pokračovalo ve sjednocování MDT a přelokování chybných řazení. V červenci a srpnu proběhla revize volného výběru a příruček ve všeobecných studovnách. Pracovníci prezenčních služeb zrevidovali 23 160 svazků knih a 338 titulů časopisů. Prezenčně bylo půjčeno 69 851 knih a časopisů, z toho 599 map, ikonografií a elektronických dokumentů. Nevyzvednutých dokumentů bylo 8 151.

V oddělení MVS v roce 2005 mírně klesl počet objednávek do zahraničí a naopak stoupl počet článků z licencovaných databází. Všeobecně se zvyšuje dostupnost informací na internetu a čtenáři začínají méně využívat meziknihovních služeb, které poskytujeme za úhradu.

Týká se to zejména kopií článků. S NK ČR byla uzavřena dohoda o recipročním půjčování knih. Díky tomu získáváme zdarma prostřednictvím OCLC výpůjčky z Ameriky. Další pozitivní krok vzešel z UK ve Frankfurtu, jejichž služeb velmi využíváme. V uplynulém roce zavedli možnost platby v IFLA Voucherech, tedy platbu bez bankovních poplatků. Na služební cestě v Budapešti byl navázán osobní kontakt v Národní knihovně v oddělení MVS. Na úseku půjčování z fondu MZK výrazně přibýlo požadavků z knihoven a VPK. Je tomu tak díky možnosti online objednání a následně rychlému vyřízení. Pro knihovnu Univerzity obrany jsme zajistili 76 výpůjček ze zahraničí zdarma.

V oddělení knihovnických fondů se dařilo dodržet stanovené lhůty pro vyhledávání dokumentů jak v knihovně, tak i v mimobrněnských depozitářích. V letních měsících byla provedena ve spolupráci s pracovníky absenčních služeb číselná revize fondů ve skladech v hlavní budově, která pomohla odstranit chyby vzniklé špatným řazením, adjustací nebo špatným popisem.

Při stěhování knihovnických fondů došlo k přemístění lokace 4 z depozitáře Nesovice do skladu v hlavní budově v rozsahu 1 078 bm. Kromě toho bylo přesunuto 2 800 bm fondů v důsledku vracení knih z volného výběru.

Vazba publikací doznala podstatných změn, když knižních titulů bylo zadáno externě jen 2 310 svazků. Důvodem bylo zrušení provozovny v Telči (dodavatel zemřel) a vyhledání nové provozovny ve Křtinách, která je však dražší.

Výpůjčky

V půjčovně bylo podáno 560 726 žádanek, vyřízeno bylo 459 756 požadavků, což je 82 % kladně vyřízených žádanek. Z připravených dokumentů si čtenáři nevyzvedli 50 494 svazků, které byly vráceny do skladu.

Komfort, který pocítili čtenáři při otevření nové budovy MZK, jenž jim poskytl možnosti volného pohybu ve skladišti volného výběru, který v současné době obsahuje více než 40 000 knihovnických jednotek a přístup k více než 37 000 knihovnických jednotek v encyklopedických příručkách jednotlivých studoven, paradoxně zapříčinil celkový pokles výpůjček v knihovně. Tyto tzv. *neprotokolované výpůjčky* nejsou statisticky sledovaným ukazatelem.

Výpůjčky ze skladiště

výpůjčky	2003	2004	2005
mimo knihovnu	542 463	450 657	374 703
prezenčně ve studovnách	64 574	77 030	85 053
celkem	607 037	527 687	459 756

Již několik let přetrvává trend zvyšujícího se počtu žádanek do všech depozitářů.

V depozitáři Hostim je uskladněn fond technické literatury, který s vývojem nových oborů, směrů a technologií rychle zastarává, a tak o něj čtenáři nemají příliš velký zájem. Další nevýhodou je přílišná vzdálenost depozitáře od Brna – 80 km – a proto je i menší frekvence dovozu výpůjček.

Fond v depozitáři Nesovice představují především zahraniční noviny a noviny mimobrněnské, rovněž zahraniční časopisy a časopisy z bývalých států lido-demo, které již nevycházejí. Je zde ale uložen i fond formátu 2 a 4, který je poměrně živý a přesto, že do tohoto depozitáře pro výpůjčky jezdíme 2× v týdnu, rozhodli jsme se v tomto roce přestěhovat fond formátu 4 do skladiště v budově MZK, což přispělo k rychlejšímu vyhledání žádaných výpůjček, a tím zvýšení komfortu pro čtenáře. Tabulka proto ukazuje snížení počtu dovážených objednaných knihovních jednotek z tohoto depozitáře.

Depozitář Žerůtky je depozitářem literatury pedagogické a po dokončení retrokonverze katalogů knihovního fondu Pedagogické knihovny do strojově čitelné podoby byl nárůst výpůjček více než dvojnásobný. Proto pracovníci služeb prověřovali, zda žádaná literatura není přímo v knihovně nebo v depozitáři Nesovice, což je metoda velmi pracná, ale vyplatila se jak s ohledem na rychlost výpůjček, tak z hlediska snížení opotřebovanosti fondu jeho převážením. Ve srovnání s rokem 2004 kleslo množství dovezených výpůjček z depozitáře Žerůtky o 40 %.

Dovoz výpůjček z depozitářů

depozitář	2003	2004	2005
Hostim	645	168	180
Nesovice	12 960	14 988	13 280
Žerůtky	7 600	15 320	9 350
celkem	21 205	30 476	22 810

Čtenáři

Evidence 31 790 čtenářů představuje naplnění plánu na 104 %. Z celkového počtu registrovaných čtenářů knihovny je 67 % studentů vysokých škol. Návštěvnost ve studovných byla 512 026 uživatelů a půjčovnou prošlo 317 548 čtenářů.

Čtenáři v jednotlivých kategoriích

kategorie čtenářů	2003	2004	2005
AU organizace, ústavy	184	172	171
A vědečtí pracovníci a VŠ učitelé	539	440	402
B čtenáři s VŠ vzděláním	6 167	5 733	6 827
Ba studenti humanitních oborů VŠ	8 329	8 526	9 138
Bb studenti užitých věd VŠ	12 460	11 052	9 706
Bc studenti vyšších odborných škol	855	897	973
C absolventi středních či učňovských škol	2 905	2 215	2 021
D studenti středních škol	1 344	1 040	921
Da dálkově studující VŠ	131	535	843
Ak zaměstnanci knihovny	209	212	221
cizinci	207	212	221
MVS	358	348	346
celkem	35 099	33 688	31 790

Meziknihovní výpůjční služby

Systém SUBITO stále zůstává hlavním, rychlým a poměrně levným zdrojem pro objednávání článků ze zahraničních časopisů elektronickou cestou. Letos jsme získali 1 421 článků touto cestou a 297 kopií dokumentů z bázi Free Full Text. Celkem bylo ze zahraničí zapůjčeno 1 877 dokumentů náhradou za výpůjčku a 1 058 dokumentů v klasické podobě.

Za výpůjčky byla vybrána částka 454 576 Kč.

Výpůjčky z jiných knihoven

	2003	2004	2005
z ČR objednáno	2 742	2 842	2 427
z ČR zapůjčeno	1 517	1 559	1 479
ze zahraničí objednáno	4 080	3 502	3 151
ze zahraničí zapůjčeno	3 773	3 146	2 946

Odesláno jiným knihovnám

	2003	2004	2005
vnitrostátně	5 803	6 109	6 960
do zahraničí	283	209	215

4. Odbor automatizace a informací

Automatizace

Rok 2005 byl především věnován přípravě na přechod z verze ALEPHu 14.2 na verzi 16.2. Přechod na novou verzi ALEPHu byl po několika odkladech naplánován na konec roku. V srpnu se uskutečnil nákup nového serveru HP Alpha ES 47 se dvěma procesory 1,5 GHz, 4 GB RAM a 10× 72 GB HDD, který se začal připravovat na instalaci ALEPH verze 16.2. Při instalaci Oracle se ale vyskytly problémy, které nakonec musel řešit ÚVT Praha provedením softwarových oprav. Tím se práce zpozdily proti plánovanému harmonogramu. Ke konci roku sice byla nainstalována nová verze ALEPHu, ale nezbyl čas na odzkoušení, doladění změn, nastavení tisků a hlavně zacvičení obsluhy, a bez toho nebylo možno spustit provoz. Další problém, který přechodu na novou verzi bránil, byl nedostatek kvalitních počítačů pro zaměstnance s nainstalovaným softwarem Windows XP.

Další důležitou akcí roku 2005 byla příprava ke spuštění sdílené katalogizace mezi MZK, Národní knihovnou a VK Olomouc ve společné centrální bázi. Testování probíhalo od začátku roku, definovaly se pracovní postupy, prováděly se úpravy nastavení a opravy bibliografických záznamů. Rutinní provoz byl zahájen v červnu.

Byl proveden upgrade linuxových serverů na vyšší verzi OS a kompilace softwaru na unixové servery, připravovala se data pro rozesílání ředitelských upomínek a průběžně se dle požadavků vytvářely statistiky, připravoval tisk žádanek. V prostorách Anglické knihovny v budově na Solniční 12 byl nainstalován na vyzkoušení a spuštěn RFID systém identifikace exemplářů včetně samoobslužné výpůjční stanice (SelfCheck).

Pracovníci automatizace udržovali v provozu celý systém výpočetní techniky. Zajišťovali opravy a výměnu počítačů, instalace nových Windows XP a údržbu podle potřeby.

Na konferenci Knihovny současnosti 2005 v Seči zajistili pracovníci instalaci a provoz počítačové sítě s připojením k Internetu prostřednictvím služby Eurotel Data Expres (CDMA) a instalaci a provoz prezentační techniky.

Oddělení řešilo také personální problémy, během roku odešli dva pracovníci, technik a systémová knihovnice. V obou případech se podařilo zajistit kvalitní náhradu.

Bibliograficko-informační činnosti

Budování databází

V bibliograficko-informačním oddělení bylo zpracováno a uloženo celkem 1 544 záznamů, z toho 1 530 pro ANL ČNB (analytický popis článků) a 14 pro databázi REGO (regionální osobnosti). Excerptní základna se rozšířila o regionální vydání Mladé fronty Dnes a Práva. Letos byla započata katalogizace historických map (Mollova sbírka) ve formátu MARC 21 a bylo zpracováno 266 dokumentů. Elektronických médií bylo zpracováno 283.

Rešerše

V oddělení 4.2 bylo zpracováno 94 rešerší a 198 písemných informací, čtenářům bylo poskytnuto 85 individuálních konzultací. Uskutečnilo se sedm exkurzí pro 62 zájemců především z brněnských vysokých a středních škol. Po celý rok se tři pracovníce oddělení podílely na informační činnosti u hlavního informačního pultu v půjčovně.

Školení

Proběhlo 29 školení, zajišťovaných pracovníky oddělení 4.1 a 4.2, zaměřených na vyhledávání a orientaci ve www OPAC ALEPHu, zahraničních elektronických informačních zdrojích v MZK se zaměřením na EBSCO, českých elektronických informačních zdrojích v MZK a na internetové vyhledávače. Školení se prováděla zčásti ve studovně elektronických médií, zčásti u terminálů ve studovnách a zúčastnilo se jich 145 čtenářů.

Studovna AVM

Studovnu elektronických médií navštívilo 13 631 čtenářů, bylo půjčeno 752 knih a CD-ROMů. Pracovníci pokračují v pravidelných školeních a individuálních instruktážích pro nové uživatele.

Retrokonverze fondů

Oddělení 4.3 pokračovalo v roce 2005 na retrokonverzi fondu PK a celkem bylo zpracováno 17 128 nových záznamů.

Databáze periodik byla aktualizována v oddělení 4.4 dalšími záznamy především z nového bibliografického soupisu Časopisy České republiky

z období 1919–1945, celkem bylo vytvořeno nebo aktualizováno 17 975 záznamů.

Spolupráce při sestavování, realizaci a vyhodnocování projektů a programů:

- ≈ Věda a výzkum,
- ≈ GA,
- ≈ VISK 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9,
- ≈ Česká knihovna.

5. Oddělení periodik

Ve většině sledovaných ukazatelích byl v roce 2005 zaznamenaný opět stoupající trend. Došlo k několika změnám v organizaci pracovních činností nejen v rámci oddělení, ale i v rámci knihovny.

Počet půjčených vázaných novin byl relativně o něco nižší (10 813), ale vzrostl počet výpůjček mikrofilmů (2 869). Tento jev bude zřejmě v budoucnu pokračovat z důvodu mikrofilmování dalších titulů novin. Návštěvnost byla přibližně stejná jako v předcházejícím roce (10 223 čtenářů).

Výpůjčky Studovny vázaných novin

	2003	2004	2005
běžný ročník časopisů	37 493	34 410	36 769
vázané noviny	8 271	10 982	10 813
mikrofilmy a mikrofiše	2 067	2 743	2 869

Po velkém nárůstu požadavků na xerokopie v roce 2004 došlo k poklesu, způsobenému menším zájmem ze strany čtenářů, což si vysvětlujeme stále rostoucím počtem čtenářů, kteří používají osobní notebooky při studiu novin. Od dubna jsme přemístili deníky do volně přístupného regálu – jedná se o české noviny (posledních šest měsíců) a zahraniční deníky a inzertní noviny (poslední měsíc), což je pro čtenáře pohodlnější, a částečně jsme se tak přiblížili trendu volného výběru časopisů v ostatních studovnách. Nyní ale není dost dobře možné statisticky sledovat frekvenci půjčování.

Vyhledávání požadavků a zhotovování kopií probíhá stále buď na počkání nebo maximálně do 20 minut. Pouze na požadavky na tištěné kopie z mikrofilmů jsou objednávky vyřizovány většinou do druhého dne nebo dohodou podle množství.

V oblasti zpracování seriálů nastaly změny. Po přechodu knihovny na zpracování v centrální bázi (NK, SVOL, MZK) bylo podle pravidel AACR2 stanoveno, že pokračujícím zdrojem (dříve označení „seriály“) jsou mimo ostatní také tzv. „integrační zdroje“ – které se dělí na iterace a aktualizace. Od 1. 1. 2005 jsou všechny tyto publikace zpracovávány seriálově v oddělení periodik. U aktualizací došlo a dochází k opravě monografického záznamu na seriálový a jsou zde jednotlivé aktualizace doplňovány a zakládány – bylo zpracováno 102 titulů / 297 svazků.

Iterace se zpětně nestahují, ale všechny vydané po 1. 1. 2005 se také zpracovávají seriálově – zpracováno 181 titulů / 219 svazků.

Dále bylo zpracováno a do fondu zařazeno 7 803 knihovních jednotek, z toho 2 245 tzv. „nepravých periodik“ (včetně iterací, aktualizací), mimo tištěné seriály bylo zpracováno 513 mikrofilmů a 485 CD-ROMů. Adjustací prošlo 8 426 svazků. Knihařsky svázáno bylo 2 493 svazků. Plynulost ve vázání časopisů a novin byla v loňském roce narušena hledáním nové knihařské dílny. Vzniklý deficit svazků čekajících na vazbu stále ještě doháníme. Pro nově vzniklé oddělení americké literatury bylo v oddělení periodik zpracováno 81 svazků. A stále je do fondu doplňován dar sokolských časopisů (453 svazků).

Zpracování – katalogizace (svazků)

	2003	2004	2005
časopisy	7 347	7 195	6 805
ostatní dokumenty	1 079	750	998
celkem	8 426	7 975	7 803

Docházejících titulů bylo celkem 5 414; časopisů 3 208 (2× ročně a častěji) a 2 206 ostatních pokračujících zdrojů. Českých titulů 4 966, zahraničních 448. V roce 2005 začalo do knihovny docházet 1 206 nových titulů a 197 titulů bylo ukončeno – jedná se o tituly dále nevycházející nebo o ukončený odběr knihovnou.

Během roku byly zpracovány dva nabídkové seznamy a 22 cizích nabídkových seznamů bylo prověřeno. Z nabídkových seznamů a darů bylo doplněno 381 svazků časopisů a novin.

Novou podobu má také služba „current contents“. Online propojení na obsahy žádaných titulů časopisů jsou vystaveny na našich webových stránkách. U titulů, kde neexistuje propojení online, vystavujeme naskenované obsahy z tištěných časopisů. Tyto stránky jsou pravidelně aktualizovány.

Kolektiv oddělení periodik se v průběhu roku rozrostl o novou sílu a jeden pracovní úvazek byl rozšířen z 0,75 na celý. V současné době má oddělení 10,75 pracovních úvazků – 11 pracovníků.

6. Oddělení firemních a obchodních informací

Oddělení zajišťuje práce spojené s doplňováním, zpracováním a službami v oblasti speciálních druhů technické literatury. V r. 2005 získalo celkem 9 040 svazků, z toho 2 340 českých norem, 1 550 patentů a 5 100 knihovnických jednotek firemní literatury (z toho 4 994 v papírové formě a 106 na CD-ROM).

Přírůstek speciálních druhů technické literatury

	2003	2004	2005
normy	2 220	2 190	2 340
patenty	1 550	1 850	1 550
firemní literatura	5 000	4 700	5 100

České normy jsme nakupovali v úplnosti jako v předchozích letech. Fond ČSN byl také doplněn o dary z rušených podnikových knihoven. Koncem roku jsme zakoupili 110 duplicitních exemplářů vybraných ČSN. Zapůjčené normy byly po návratu revidovány, ověřoval se jejich fyzický stav a platnost (9 590 jednotek). Normy s ukončenou platností byly průběžně přerazovány v jednom exempláři do archivního fondu. V r. 2005 došlo k vyřazení 2 622 neplatných norem. Neocenitelným pomocníkem při zodpovídání dotazů a při revizích ČSN byla Databáze ČSN.

Úřad průmyslového vlastnictví v Praze zasílal pravidelně české patentové spisy v úplnosti, bezplatně jsme dostávali také databáze ESPACE-PRECES a TRACES. Do oddělení docházely zdarma v rámci podpory center patentových informací ze strany Evropského patentového úřadu báze ESPACE ACCESS, ESPACE ACCESS EP-B a ESPACE EP na CD-ROM nebo DVD.

Hlavní zdroj doplňování firemní literatury představovaly i nadále návštěvy výstav a veletrhů v Brně a obesílání domácích i zahraničních firem dle požadavků čtenářů. V souvislosti se získáváním firemní literatury bylo navázáno 1 190 písemných kontaktů s firmami, z toho 897 nových. Při akvizici firemní literatury, zodpovídání dotazů a rozesílání pozvánek na semináře se nám velmi osvědčila databáze Creditinfo – Firemní Monitor. Bylo zkontrolováno 4 000 záznamů v evidenci firemních kontaktů. Jmenně se zpracovalo 3 360 titulů (z toho 40 firemních časopisů), systematicky 5 002 tituly.

V r. 2005 docházelo 325 titulů firemních časopisů (z toho 21 nových titulů), z toho 122 české a 203 zahraniční provenience. Bylo provedeno 290 prolongací a objednávek. Zkompletovalo se a zkatalogizovalo 50 svazků (40 titulů). Seznam docházejících titulů byl vystaven na webu knihovny a je průběžně aktualizován.

Ve studovně a ve skladišti bylo vřazeno 23 755 nových a půjčených dokumentů. Průběžná revize norem ČSN pokračovala ve formátu A4 ve třídách 01–04, 46, 50, 63, 64, 67, 68, 69 a 72 (5 898 jednotek). Rovněž bylo zrevidováno 509 publikací v příručce. V r. 2005 se provedla číselná revize 17 220 jednotek listové firemní literatury uložené ve skladu (třídy MDT: 5, 66–681.327.11).

Oddělení zajistilo 13 145 výpůjček, z toho 3 516 absenčních a 9 629 prezenčních. Největší zájem projevovali návštěvníci o české normy (9 749 výpůjček). Z registrovaných výpůjček připadá 2 213 jednotek na firemní literaturu, dále bylo půjčeno 907 patentových spisů, 180 německých norem DIN a 96 čísel firemních časopisů. Pracovníci poskytli návštěvníkům 1 967 ústních informací, 40 konzultací a 131 písemných informací (z toho sedm rešerší). Návštěvníci si samostatně zhotovili za asistence pracovníků oddělení 13 časově náročných rešerší z patentových databází na CD/DVD.

V práci se čtenářem pomohlo zpřístupnění bezplatné Databáze patentů a užitných vzorů a Katalogu norem na pracovních stanicích Sun. V r. 2005 došlo ke změnám v systému výstav přírůstků firemní literatury. Výstavy jsou pořádány měsíčně kromě letních prázdnin, novinky jsou vystaveny vždy jeden týden.

Registrované výpůjčky speciálních dokumentů

	2003	2004	2005
normy	4 284	3 906	3 516
patenty	10 087	11 039	9 629
firemní literatura	14 371	14 945	13 145

Oddělení připravilo ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví v Praze seminář Novinky v oblasti průmyslově právních informací a dva běhy školení Rešerše v patentových bázích systému esp@cenet®. Těchto vzdělávacích akcí se zúčastnili 73 návštěvníci.

7. Oddělení rukopisů a starých tisků

Ve srovnání se statistickými údaji z roku 2004 zaznamenalo oddělení v roce 2005 mírný pokles návštěvnosti. Studovnu navštívilo celkem 587 badatelů, kterým bylo půjčeno 1 657 exemplářů (z toho 126 rukopisů, 1 407 knih, 12 map a 112 grafických dokumentů). Bylo uspořádáno pět exkurzí, kterých se zúčastnilo 75 návštěvníků. Čtenářům bylo poskytnuto 12 odborných konzultací a zodpovězeno bylo 24 písemných dotazů.

Oproti tomu však byl výrazný nárůst v počtu jmenně zkatalogizovaných záznamů – celkem 14 086. V rámci výzkumného záměru *Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně* se kromě katalogizace starých tisků přistoupilo i na katalogizaci grafik, map a rukopisů. Vše bylo katalogizováno v ALEPHu ve formátu MARC 21, pouze rukopisy byly zpracovávány současně ještě ve formátu MASTER. V ALEPHu pokračovalo pročišťování jednotlivých přístupových rejstříků a také opravy bibliografických záznamů.

Výrazně se zvýšila poptávka badatelů po fotokopiích, což také vysvětluje pokles návštěvnosti v oddělení. Celkem bylo zhotoveno 24 580 elektronických kopií a 1 771 kopií tištěných.

Významným počinem bylo v uplynulém roce vydání dvousvazkové publikace Jaroslava Vobra *České tisky Moravské zemské knihovny v Brně a jihomoravských klášterních knihoven z let 1501–1800*, která se stala významnou pomůckou badatelů. Kromě této knihy vyšla u příležitosti 200. výročí bitvy u Slavkova publikace *Uniformy c. k. rakouské armády k roku 1822*, v níž je zachycena pestrá škála vojenských uniforem rakouské císařsko-královské armády z doby krátce po napoleonských válkách.

Stejně jako v předcházejících letech i v roce 2005 řešilo oddělení grantový projekt VISK 6, v rámci něhož bylo zdigitalizováno a popsáno osm dalších rukopisů z mikulovské dietrichsteinské knihovny a kmenového fondu Moravské zemské knihovny, které jsou zpřístupněny na internetových stránkách www.memoria.cz.

V roce 2005 bylo vyhověno sedmi žádostem o vydání osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty podle znění zákona č. 80/2004 Sb. Dalších 17 žádostí jejich zájemci stáhli.

8.1. Oddělení doplňování fondů

Prioritním úkolem bylo získání domácí produkce prostřednictvím povinných výtisků v relativní úplnosti. V roce 2005 bylo získáno 20 222 svazků neperiodických publikací, z toho 16 096 formou povinných výtisků. Plán doplňování byl překročen o 1 222 svazků, což je o 6 % více. Povinných výtisků se podařilo získat 16 096, počet se snížil o aktualizace, jejichž zpracování přešlo od dubna roku 2005 do oddělení časopisů. Povinné výtisky sledujeme i pomocí pravidelné kontroly podle ISBN a v databázi Ohlášených knih. Povinné výtisky už tradičně získáváme i na knižních veletrzích v Praze, Havlíčkově Brodě a Olomouci. V roce 2005 bylo upomenuto 1 537 titulů od 290 nakladatelů první upomínkou, 121 nakladatelů o 860 titulů druhou upomínkou a sedmi nakladatelům byly zaslány ředitelské upomínky o 100 titulů. Na jednoho nakladatele, s nímž nebylo možné se zkontaktovat, byl podán návrh na správní řízení. Vzhledem k narůstajícímu počtu druhých upomínek budeme muset přistoupit k přísnější kontrole a tvrdšímu postihu nakladatelů, dlužících nám povinný výtisk. *Regionálních urgencí* bylo zasláno 118 (převážně městským a obecním úřadům) o 164 tituly. Následnou zpětnou kontrolou bylo zjištěno, že účinnost urgencí na správní orgány a jiné regionální instituce je 74 %, což můžeme považovat za úspěšné. Nákup knih se řídil požadavky nákupní komise a zástupců studoven navrhovaných na výstavkách a v časopisech *Nové knihy* a *Knižní novinky*. Celkem bylo zakoupeno 2 426 svazků, z toho 12 zahraničních. V roce 2006 se zvýšil počet darovaných knih, především díky americké ambasádě, která si MZK vybrala pro založení americké knihovny – INFO USA. Získali jsme pro tento účel 542 svazků kvalitní převážně encyklopedické a poznávací literatury. Bylo sestaveno šest nabídkových seznamů duplicitní literatury se 180 tituly, z nich bylo zájemci z knihoven vybráno 64 titulů. Z devíti nabídkových seznamů od soukromníků se 967 tituly bylo vybráno do fondu MZK 310 titulů. Ze 45 nabídkových seznamů z knihoven a institucí bylo prozjišťováno 6 561 titulů a objednáno bylo 510, z 11 zahraničních nabídkových seznamů bylo objednáno 33 titulů. Do fondu bylo předáno 197 svazků tělovýchovné a sokolské literatury. Mezinárodní výměna poklesla, nabízené zahraniční tituly jsou většinou úzce regionální, někdy i zastaralé. Pokračuje spolupráce s dosavadními dlouholetými partnery – British Library, Kubon-Sagner, Deutsche Bücherei aj. Mezinárodní výměna se rozvíjí s Bibliotekou inostrannoj literatury v Moskvě a Bibliotekou narodowou ve Varšavě. Ve spolupráci se slovenskými knihovnami jsme získali 239 knižních jednotek, slovenským kolegům jsme odeslali 411 svazků knih i časopisů. Od 1. 6. 2005 začala MZK ve

spolupráci s NK ČR a VK Olomouc zpracovávat knihy, později i kartografické dokumenty sdílenou katalogizací. Pro oddělení doplňování to přináší větší pracovní nasazení všech pracovníků – práci ve dvou bázích: centrální – NKC i lokální – MZK.

Doplňování neperiodických publikací

	2003	2004	2005
přírůstek	21 133	22 090	20 222
povinný výtisk	15 534	16 850	16 096

8.2. Oddělení jmenných autorit

V roce 2005 oddělení jmenných autorit stabilizovalo svoji funkci na počátku optimalizované linky zpracování běžného přírůstku knižní literatury. Prostřednictvím portálu Jednotná informační brána, na základě jeho jednotného rozhraní, byly prověřovány báze až devíti knihoven, včetně Souborného katalogu NK ČR. Po průzkumu, který byl na tomto úseku činnosti prováděn po tři měsíce, byly nadefinovány báze knihoven podle důležitosti a četnosti možných přetažení záznamů. Nejvíce zpracovaných bibliografických záznamů bylo staženo z Národní knihovny a Střeďočekské vědecké knihovny v Kladně. V uplynulém roce bylo tímto způsobem zpracováno, tedy staženo, upraveno a předáno věcnému popisu 1 594 dokumentů.

Linka zpracování knih v MZK byla ovlivněna novou formou spolupráce knihoven na úseku sdílené katalogizace, tj. kooperativní katalogizací NK, MZK a Vědecké knihovny v Olomouci ve společné bibliografické databázi s využitím systému ALEPH Cluster, což přineslo změny i v pracovních postupech. Nicméně oddělení jmenného popisu mělo v každém případě primárně zajištěno kompletní autoritní prověření všech knihovnou nově získaných dokumentů a zpracování potřebné autoritní záznamy, popř. identifikování autorů ze „sběrných záhlaví“ autorského rejstříku. V bázi národních autorit bylo prověřeno 20 222 svazků doplňovaných do knihovního fondu MZK.

Na úseku zpracování a lokální supervize návrhů jmenných autorit se organizoval projekt VISK 9 Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit, nové záznamy se zpracovávají dle nově vytvořené metodiky NK ČR přímo do speciální báze NK – báze národních autorit. Vzhledem ke kvalitě zpracování jmenných autoritních záznamů pro autorů v MZK se předpokládá zúžení dvoustupňové kontroly a nahrazení druhého stupně lokální supervizí MZK, která musí zaručit vyloučení duplicit, formální i obsahovou správnost dodávaných záznamů. Koordinace činnosti na tomto úseku práce přinesla též potřebu seznámit zpracovatele národních autorit z jiných oddělení s nově zpracovanými Metodikami tvorby a kontroly jmenných autorit jak pro osobní jména, tak pro korporace.

Lokální supervize byla koncentrována na jednoho pracovníka i z dalších úseků odborné knihovnické činnosti (tj. z věcného popisu, zpracování hudebních a muzikologických materiálů, analytického popisu,

z bibliografické a regionální činnosti, popisu speciálních dokumentů) a v loňském roce představovala redakci 6 383 záznamů.

Věcná část zpracovávaných „autorit“ si vyžadovala práci se speciálními zdrojovými dokumenty, v případě českých autorů přímé nebo e-mailové jednání s vydavatelem a nakladatelem, popř. s jednotlivými autory, pro získání biografických údajů nebo jejich jiných identifikačních charakteristik, v případě zahraničních původců prověřování užití formy jména v bázích národních knihoven a jiných klasických i elektronických informačních zdrojích.

Redakční práce, které byly ve jmenných přístupových souborech pro osobní jména prováděny, představují 118 385 zásahů do bibliografických záznamů. Z celkového množství 245 408 jedinečných autorských hesel je nyní propojeno se záznamy báze národních autorit 90 517 hesel v bibliografických záznamech, tj. 37 %. Rejstříky korporativní byly synchronizovány s příslušnými národními autoritami pouze pracovníky oddělení, z 13 259 záhlaví je jich k 31. 12. 2005 propojeno 6 813, tj. 51 % hesel.

Co se týká prací v autoritní bázi MZK10, bylo v ní prověřeno, zapracováno do báze národních autorit a následně zrušeno 1 100 jejích záznamů, báze byla prověřena po písmeno Ř (včetně).

Číselné ukazatele

přetažené záznamy	1 594
harmonizace rejstříků – záznamů	118 385
návrhy nových autoritních záznamů	6 838
lokální supervize záznamů	6 383
návrhy oprav a odkazů	1 135
další vstupy do záznamů (tj. opravy, doplňky)	1 589

8.3. Oddělení jmenného popisu

V průběhu roku 2005 zkatologizovalo oddělení jmenného popisu 14 568 titulů knižních a kartografických dokumentů. Kromě vlastní katalogizace jsme intenzivně připravovali přechod na sdílenou katalogizaci ALEPH-Cluster. To, kromě jiného, znamenalo i úplné paralelní zpracování dalších 300 titulů ve zkušebním provozu v centrální bázi CEN. K úplnému přechodu na sdílenou katalogizaci došlo k 1. červnu. Po vyhodnocení 1. etapy jsme od zpracování v bázi CEN přešli k online zpracování v bázi NKC. Aby byla udržena kontinuita a soudržnost přístupových souborů, museli jsme opravit záhlaví a doplnit selekční údaje ve 3 653 záznamech. Velké množství oprav bylo provedeno především v edicích, kde se postupně vytváří soubor ověřených názvů. Významně vzrostl počet neautoritních korporativních záhlaví v hlavních selekčních údajích. V souvislosti se sdílenou katalogizací jsme se podíleli na vytvoření pracovní příručky pro kartografické dokumenty a formou konference pro jmenný popis sjednocovali spolu s dalšími zúčastněnými knihovnami katalogizační praxi tak, aby byla v souladu s platnými pravidly a normami a odpovídala požadavkům úplného bibliografického záznamu.

Nezanedbatelnou součástí naší práce bylo ověřování záznamů v bázi MZK, odstraňování duplicit a rekatologizace. Většinu těchto zásahů nelze provádět globálními příkazy, ale vyžadují vstupy do jednotlivých bibliografických záznamů. Průběžně jsme v návaznosti na popis redigovali rejstříky názvů, unifikované názvy a edic.

Pracovnice oddělení se pravidelně účastnily porad jednotlivých komisí pro jmennou katalogizaci Rady pro katalogizační politiku, absolvovaly školení o změnách ve jmenném popisu jednotlivých typů dokumentů, podílely se na vytváření dodatků k českým interpretacím katalogizačních pravidel AACR2 a přenášely poznatky do katalogizační praxe v MZK.

Zpracování – katalogizace knih

	2003	2004	2005
knihy	14 190	13 957	14 368
kartografické dokumenty	163	230	200
celkem	14 353	14 187	14 568

8.4. Oddělení věcného popisu

V roce 2005 bylo oddělením věcného popisu předmětově a systematicky zkatologizováno 15 875 titulů, z toho bylo 216 CD, MC a CD-ROM. Plán byl splněn na 105,8 %.

V tomto roce jsme se zaměřili na přípravy vedoucí k přechodu na sdílenou katalogizaci. Bylo potřeba dopracovat spolupráci s NK ČR a VK Olomouc tak, aby katalogizační politika v oblasti věcného popisu byla co nejužší. Z tohoto důvodu jsme vypracovali řadu metodických postupů, např. v oblasti kartografických dokumentů, beletrie atd. V oblasti kódovaných údajů bylo nutno odstranit rozdíly v pozici 22 – uživatelské určení.

Pro potřeby sdílené katalogizace bylo vytvořeno pole IST (stavový kód pro fázi BIB záznamu):

- ≈ vp – věcný popis nový,
- ≈ vr – věcný popis revize,
- ≈ vo – věcný popis ověřený beze změny,
- ≈ vz – věcný popis ověřený se změnou.

Po doplnění anglických ekvivalentů, které jsou v kompetenci NK ČR, je záznam opatřen kódem „vz“.

Průběžně se podílíme na budování báze věcných autorit. Celkem bylo zasláno 1 447 věcných návrhů.

Autoritní návrhy formy, žánru a geografických jmen se tvoří na webových stránkách Národní knihovny. Celkem jsme takto zaslali 82 návrhů. V souvislosti s průběžným zpracováním BIB záznamů zakládáme jmenné a korporativní návrhy autorit v bázi AUT10. Tímto způsobem bylo založeno 162 návrhů.

Během celého roku jsme v úzkém kontaktu s vedoucím volného výběru a studoven, takže veškeré změny nebo opravy jsou prováděny ihned. V r. 2005 jsme sjednocovali např. tituly týkající se přijímacích zkoušek na vysoké školy, turistických průvodců atd.

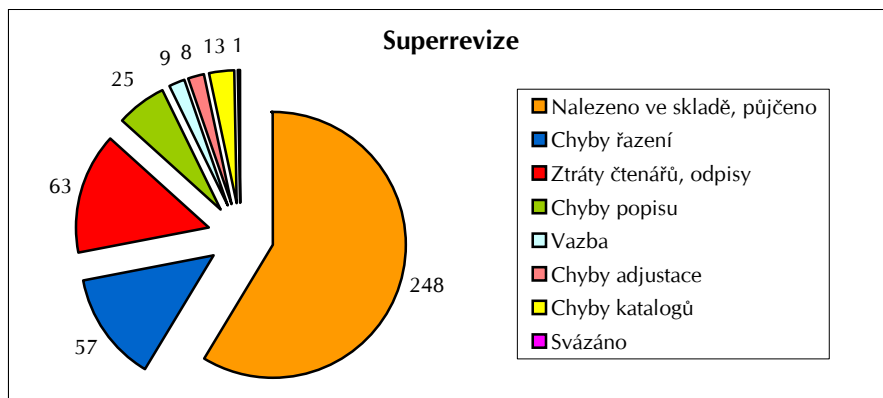
8.5. Oddělení revize fondů

Rozsah zpracované revize knihovního fondu je dán knihovnickým zákonem. Naplánována byla revize fondu v rozsahu 200 000 svazků – plnění 318 912, tj. 159,5 %. (Pracovnice revizního oddělení zpracovaly 225 893 svazků, pracovníci studoven 93 019 svazků). Při revizi bylo zjištěno 3 375 nezhvěstných svazků.

Revize knihovního fondu

	2003	2004	2005
revize svazků	210 907	216 381	318 912
nezhvěstné	2 644	3 180	3 375

Revizní oddělení se v roce 2005 zaměřilo především na revizi velkých celků – formát 4 (revidováno 110 962 jednotek), signatura 75 000 (55 765 jednotek) a část seriálů uložených v depozitáři (36 958 jednotek). Mimořádná revize byla provedena v části fondu starých tisků při personálních změnách v oddělení rukopisů a starých tisků. Do plnění byla započtena také revize provedená pracovníky studoven, kteří zpracované protokoly předali oddělení revize. Po revizi muselo být řešeno celkem 1 791 případů různých zjišťování v katalozích a přírůstkových i úbytkových seznamech a dalších oprav. Při předání knihovny benediktinů Muzeu Brněnska byla provedena číselná revize v rozsahu 37 263 svazků.

Grafické vyjádření provedené superrevize v roce 2005

Superrevize byla prováděna u fondu revidovaného v letech 2001 a 2002. Týkala se 1 598 knihovních jednotek. Nalezeno bylo 424 jednotek, tj. 26,5 % z celkového počtu nezvěstných, dalších 1 174 zůstává nezvěstných.

Z knihovního fondu bylo vyřazeno 440 ztrát zaviněných čtenáři a čtyři odpisy.

V průběhu roku pokračovaly práce na retrokonverzi živého fondu. Ve stupni RetroS bylo zhotoveno 2 754 záznamů, doplněno ve stupni RetroR 14 239 záznamů. V průběhu roku se podařilo dopsat všechny dříve vytvořené záznamy fondu PK. Při retrokonverzi byly záznamy dostupné v bázích NKC nebo JIB přetahovány do báze MZK.

Pracovnice oddělení prováděly průběžně také opravy v databázi. Opraveno bylo minimálně 5 105 položek (opravy polí, opravy tvaru používaných signatur a sjednocení jejich tvaru v katalogizaci a exemplářích, odmazávání duplicitních záznamů).

9. Oddělení knihovnictví

V oddělení byly poskytovány konzultace a informace knihovníkům – časté téma statistické výkaznictví, platné knihovnické normy, problematika školních knihoven, evidence a revize KF, legislativa, zpracování projektů, internetizace. Vzhledem k aktuálním úkolům při řešení výkonu regionálních funkcí v knihovnách, bylo toto téma předmětem častých konzultací, informací a projednávání. Připravena byla čtyři čísla časopisu DUHA.

Oddělení doplňovalo archiv a průběžně aktualizovalo fond literatury z oboru v oddělení, publikacím MZK bylo přidělováno ISBN. Byly zpracovány statistické výkazy a sumáře za rok 2005 Jihomoravského kraje (sedm okresů) včetně komentáře.

V roce 2005 byl zajišťován výkon regionálních funkcí v JMK prostřednictvím osmi pověřených knihoven (KJM Brno, MěK Blansko, MěK Boskovice, MěK Břeclav, MěK Hodonín, MěK Kuřim, MěK Znojmo, Knihovna K. Dvořáčka Vyškov). Se všemi pověřenými knihovnami byly problémy projednávány, získávány podklady a zpracovávány statistické přehledy a hodnocení pro NK ČR a KÚ JMK. Vzhledem k tomu, že rok 2005 byl rokem, kdy RF přecházely ze zákona do kompetencí jednotlivých krajů, bylo nutné jejich zajištění projednat a kodifikovat patřičnými dokumenty.

Na počátku roku 2005 byly proto projednávány možnosti zajištění výkonu RF v JMK s KÚ JMK, odborem kultury a památkové péče. Vedoucí odboru, Mgr. Tomáš Drobný, se velmi vstřícně stavěl k zajištění RF JMK, ředitel MZK a oddělení knihovnictví spolupracovalo a hledalo možnosti nejefektivnějšího zajištění výkonu RF. Byly zpracovány vzory smluv mezi KÚ JMK a MZK, dále mezi KÚ JMK a Pověřenými knihovnami JMK a zcela konkrétní smlouva mezi KÚ JMK, MZK a pověřenou knihovnou, která v přílohách obsahovala vyjmenování obsluhovaných knihoven příslušného regionu a konkrétní regionální funkce vykonávané PK. Dále byl zpracován základní dokument Program zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Jihomoravského kraje a Žádost o poskytnutí dotace na RF z rozpočtu JMK, kterou zpracovávají jednotlivé pověřené knihovny JMK.

Všechny tyto materiály byly v lednu a únoru 2005 projednány a podepsány hejtmánem JMK a odpovědnými řediteli knihoven.

Koordinální porada pro knihovníky a zřizovatele z měst a obcí se uskutečnila 22. 11. 2005 v MZK, hlavním tématem bylo hodnocení RF v JMK v letech 2003–2005, dále zajištění Metodického pokynu MK ČR ke standardu VKIS v praxi (lektor NK ČR L. Zemánková) a přehodnocení stávajících knihovních řádů ke změnám v legislativě (lektor JUDr. Pejchal).

Probíhala jednání zajišťující internetizaci knihoven, PIK byl zajištěn a vyhodnocen ve dvou vyhlášených kolech, sumarizace a přehled přihlášených knihoven byly projednány na poradách ředitelů PK a vystaveny na webových stránkách oddělení knihovnictví www.mzk.cz/region. Tyto stránky jsou průběžně aktualizovány.

Ředitel MZK a pracovníci oddělení knihovnictví se několikrát sešli se zástupci KÚ a řediteli pověřených knihoven na pracovních poradách, na žádost byla také svolána porada metodiků PK.

Pro výukové centrum MZK – počítačovou učebnu byl zpracován projekt VISK 2 Mimoškolní vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje a byly zajišťovány průběžně základní kurzy práce s ICT.

Byly provedeny věcné prověrky jak MZK a její počítačové učebny (Mgr. Zlata Houšková), tak pracovníci oddělení knihovnictví v MěK Hodonín, Břeclav, Vyškov a KJM Brno.

V počítačové učebně se konalo 11 kurzů základů práce s ICT (byly obsazené, zájem knihovníků trvá).

Rekvalifikační knihovnický kurz 2004/2005 měl vysokou účast (28) a byl ukončen v únoru 2005, RKK 2005/2006 byl zahájen v září (27 účastníků). O rekvalifikační kurz mají knihovny stále značný zájem.

Knihovnický kurz specializovaný na práci studijních a informačních center škol, kterého se zúčastnilo 10 učitelů (získali osvědčení). Kurz byl náročný pro organizátory, protože museli průběžně reagovat na situaci ve školních knihovnách, bylo zajištěno několik zajímavých a přínosných exkurzí (spíše odborných a řízených diskusí v prostředí knihoven).

Byly připraveny odborné semináře a kurzy pro odborné pracovníky knihoven – Souborné katalogy – teorie a praxe, MARC 21 / AACR2 (knihy), MARC 21 (standarty v katalogizační praxi) – pro pracovníky oddělení zpracování.

Oddělení knihovnictví zajistilo v roce 2005 velmi náročné a zajímavé semináře – ve spolupráci s MěK Hodonín seminář pro pracovníky služeb VK na téma Knihovna jako komunitní centrum a celorepublikový seminář v MěK Znojmo (účast 65 knihovníků z ČR) na téma Umíme získat

a zaujmout mladé čtenáře? Oba semináře se setkaly s velkým ohlasem a byly na velmi dobré profesionální úrovni. S pracovníky oddělení pro děti VK jsme se také věnovaly problematice Netradičních forem práce oddělení pro děti a multikulturní činnosti těchto oddělení.

Konference pro ředitele škol, učitele a knihovníky Informační gramotnost – dovednosti a vědomosti pro život 4 (zaměření kontinuita práce knihoven) měla zcela nečekaný velký ohlas (75 účastníků), na základě vlastní iniciativy se jí zúčastnila delegace ze Slovenska – dr. H. Pangrácová (ředitelka SNPK), A. Mihalikova (MŠ SR), zástupkyně Univerzity Komenského v Bratislavě, metodička SNPK. Z konference Informační gramotnost 2004 byl vydán sborník.

Pracovníci oddělení knihovnictví také zpracovávaly připomínky k novým materiálům – Metodický pokyn MK ČR standard VKIS, novela KZ, vzorový Knihovní řád pro školní knihovny, návrh standardu kurzu pro knihovníky školních knihoven a další odborné materiály a připomínky.

10. Oddělení hudební

V roce 2005 získalo hudební oddělení do fondu 1 366 svazků (379 svazků hudebnin, 787 svazků CD a 200 svazků MC), zkatologizovány byly jmenně a věcně 1 203 tituly. Celkem bylo půjčeno 2 832 hudebnin absenčně, 496 prezenčně a 1 714 zvukových dokumentů prezenčně. Hudební půjčovnu navštívilo 2 042 čtenářů a 416 čtenářů ve studovně.

V rámci výzkumného záměru Historické fondy MZK, jehož součástí je i zpracování starých hudebních tisků (do roku 1850), byla v prvním pololetí zahájena příprava a katalogizace těchto dokumentů. Na hudební oddělení nastoupili pro tuto činnost tři noví pracovníci – muzikologové. Byly vytvořeny pracovní šablony včetně tvorby incipitů a došlo k zaškolení do jmenného a věcného popisu starých hudebních tisků v programu ALEPH a následné kontrole vytvořených záznamů. Do konce roku 2005 bylo v rámci výzkumného záměru zpracováno celkem 906 svazků.

Průběžně probíhala urgence vydavatelů s ohledem na povinný výtisk ze zákona u zvukových dokumentů a hudebnin. Byla provedena revize gramofonových desek z fondu bývalé Pedagogické knihovny a hudební příručky ve studovně.

Po celý rok byl ve spolupráci s OK MMB a ND v Brně připravován projekt Evropské Mozartovy cesty 2006, na kterém se naše hudební oddělení podílelo přípravou výstavy pod názvem *Mozartovy stopy ve sbírkách Moravské zemské knihovny*, která se uskuteční v lednu roku 2006.

Ke konci roku byla zpřístupněna čtenářům na jeden měsíc na zkoušku online databáze IIMP-FT (hudební časopisy).

11. Oddělení zahraničních knihoven

Neustále se zvyšující počet čtenářů a výpůjček (především v Anglické knihovně) klade velmi vysoké nároky na personál oddělení. V této souvislosti bylo vedením MZK rozhodnuto vybavit pracoviště Anglické knihovny samoobslužným výpůjčním systémem (RFID SelfCheck) a detekčními brankami pro zabezpečení fondu. Přípravné práce byly značně náročné, před spuštěním systému bylo nutné celý fond Anglické knihovny opatřit čipy.

Zvyšující se trend vykazují také další činnosti v oddělení, např. katalogizace rozsáhlého přírůstku, exkurze, semináře a výstavy. I nadále oddělení spolupracuje se zahraničními partnery (Britskou radou, Goethe-Institutem a Rakouským kulturním fórem) při přípravě a realizaci literárních akcí – seminářů, besed, autorských čtení a výstav.

V průběhu roku 2005 se konalo pět autorských čtení, za účasti německých, rakouských a britských autorů (Harald Grill, Jaromír Konečný, Kathrin Röggla, Ulrich Peltzer, Bodo Hell, Lisa Spalt, Renate Welsh, Eva Maria Teja Mayer, Patrick McGuinness). Svou činnost zahájila anglická čtenářská skupina (Reders's Group), na sedmi schůzkách se sešli a besedovali zájemci o četbu anglické literatury v originále. Velmi vyhledávané a navštěvované jsou metodické semináře pro učitele angličtiny. Zejména proto, že se jako lektoři představují samotní autoři učebnic z Velké Británie. Podařilo se prezentovat čtyři výstavy: ZOOM in, Verwehte Spuren / Zaváté stopy, Německá literatura v českých překladech, Podoby Berlína – Berlín v literatuře. Nejvýznamnější byla vernisáž britské výstavy ZOOM in, která se konala za účasti mnoha hostů a také velvyslankyně Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v Praze. Opět, tak jako v předchozím roce, proběhl pro zájemce o současnou německou literaturu cyklus seminářů s lektorkou z Goethe-Institutu v Madridu p. Bundil. Skvěle připravené semináře (20) byly vedeny bez nároku na honorář. Oddělení se organizačně podílelo na pořádání 6. a 7. Lange Nacht der deutschsprachigen Literatur. Vzhledem k tomu, že tato literární akce se stala již tradicí a má značný úspěch u publika (které je zároveň i účinkujícím), bylo nutné z kapacitních důvodů akci přesunout do prostor Rakouského institutu v Brně. Na podporu a pomoc při výuce němčiny byl ve spolupráci s jazykovým oddělením Goethe-Institutu, Rakouským institutem a Státní jazykovou školou v Brně připraven Den německého jazyka (prezentace, rady, workshopy).

Oddělení zahraničních knihoven má ve svých fondech literaturu zaměřenou především k výuce angličtiny a němčiny (učebnice, metodiku) a materiály seznamující zájemce o dění v anglicky a německy mluvících zemích. Je dobře, že prostřednictvím dalších zajímavých literárních akcí a vzdělávacích seminářů se daří získávat ještě více čtenářů a uživatelů našich speciálních fondů, a napomáhat tak zvyšovat úroveň znalosti cizích jazyků.

Zahraníční knihovny MZK

	2003	2004	2005
počet návštěvníků	45 761	58 905	60 153
výpůjčky mimo knihovnu	44 928	50 699	55 541
prezenční výpůjčky	42 542	48 314	49 714

Přírůstek knihovního fondu – zpracovaných svazků

	2003	2004	2005
Anglická knihovna	641	2 208	2 547
Německá knihovna	264	41	385
Rakouská knihovna	164	176	371
celkem	1 069	2 425	3 303

12. Technické ústředí knihoven

Knihovny, školy i další instituce nakoupily v roce 2005 v Technickém ústředí knihoven zboží za 4 436 375,80 Kč, což je o 283 144,40 Kč více než v roce předcházejícím. V porovnání s rokem 2004 se zvýšil prodej knihovnického zařízení (plus 272 456,80 Kč) a také prodej pomůcek a tiskopisů, které se evidují společně, vykázal mírný nárůst (plus 10 687,60 Kč). Ve skutečnosti (lze doložit pouze v pořizovacích skladových cenách, kde se pomůcky a tiskopisy evidují samostatně) jde ale pouze o nárůst prodeje knihovnických pomůcek, prodej tiskopisů trvale klesá (vliv automatizace). Z pomůcek je nejprodávanějším artiklem fólie na balení knih, stále dobře se také prodávají výrobky z plexiskla a kovové knižní vzpěry. Z celkového prodeje bylo téměř 96 % realizováno formou zásilkového prodeje na faktury, zbytek tvořil přímý prodej v hotovosti. Řada nepřesností, zejména v e-mailových a písemných objednávkách (např. není přesně vymezeno objednávané zboží, chybí IČO, není správně uvedena fakturační adresa, někdy dokonce úplně chybí adresa dodání zboží), nás vedla k tomu, že jsme museli knihovny kontaktovat, objednávku upřesnit, mnohdy se musela pro nesprávně uvedenou fakturační adresu faktura přepracovávat (jedná se o knihovny, kterým faktury platí zřizovatel). Počet vystavených faktur vzrostl z 1 321 vystavených v r. 2004 na 1 377, stále se zvyšuje počet expedovaných zásilek (cca o 320). Stav zásob se proti r. 2004 snížil o 128 859,42 Kč z 1 693 079,56 Kč na 1 564 220,14 Kč. Bohužel na skladě stále zůstávají velké zásoby technicky zastaralého, poškozeného a neprodejného zboží, které bylo zakoupeno před patnácti a více lety. K 1. 5. 2005 vydalo TÚK nový ceník, který byl zejména reakcí na další zvýšení ceny materiálu – plexiskla. Do sortimentu TÚK bylo zařazeno šest nových výrobků, z nichž knihovníci nejvíce ocenili plastové košíky na knihy a plastické nosiče orientačních nápisů. Na základě individuálních požadavků několika zákazníků oddělení zajistilo výrobu speciálních pomůcek z plexiskla, atypických kovových vozíků a knižních regálů. Zajistili jsme také výrobu igelitových tašek s potiskem MZK a TÚK. V druhé polovině roku jsme ve spolupráci s firmou Lamitec Brno začali knihovnám nabízet zařízení pro úpravu dokumentů, např. laminovací techniku, řezačky, spotřební materiál pro kroužkovou vazbu, magnetické tabule, skartovací zařízení atd. Technické proozy MZK vytiskly pro potřebu TÚK tiskopisy k prodeji za 166 085 Kč.

Veškerá agenda související s prodejem zboží TÚK probíhala v programu Fenix – faktury zákazníkům, evidence skladu a uzávěrky, výjimkou je přímý prodej v hotovosti, který se realizuje prostřednictvím stvrzenek.

S tímto ekonomickým programem, který naší činnosti plně nevyhovuje, byly v průběhu roku opět problémy. K propagaci Technického ústředí knihoven přispěla účast na několika celostátních akcích – již tradičně na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy v Praze (5.–8. 5. 2005), na konferenci Knihovny současnosti v Seči (14. 9. 2005) a na 3. ročníku knižního veletrhu Svět knihy v Brně (11.–13. 11. 2005). Propagační materiály TÚK obdrželi také účastníci 10. veletrhu muzeí ČR v Třebíči (24.–26. 5. 2005), semináře knihovníků muzeí ČR pořádaného Technickým muzeem 6.–8. 9. 2005 v Brně, Podzimního knižního trhu v Havlíčkově Brodě (7.–8. 10. 2005), stejně tak několika knihovnických akcí v rámci regionu. Ceník TÚK a letáky seznamující s novými výrobky jsme vkládali do zásilek se zbožím i knihovnám zapojeným do projektu Česká knihovna. Katalogy zboží byly zasílány zájemcům na základě písemných, faxových, e-mailových a telefonických žádostí, další byly rozdávány při prezentaci na jednotlivých akcích. Na začátku roku 2005 jsme připomínkovali plány nových prostor TÚK a oddělení automatizace jsme průběžně dávali podklady k aktualizaci stránek TÚK na internetu. V prostorách TÚK proběhly také dvě exkurze.

Projekt Česká knihovna

Realizací tohoto grantu Ministerstva kultury ČR na podporu původní české literatury a obohacení fondů profesionálních veřejných knihoven byla, stejně jako v minulých letech, pověřena Moravská zemská knihovna v Brně – Technické ústředí knihoven. Do 7. ročníku projektu se zapojilo 666 knihoven (656 veřejných a 10 vysokoškolských knihoven). Další přihlášené knihovny nebyly do projektu zařazeny pro nedodržení jeho podmínek (např. knihovny s dobrovolnými pracovníky, neevidované na MK ČR, knihovny, které nedodaly žádosti nebo zaslaly materiály po uzávěrce). Materiály byly knihovnám se zdůvodněním vráceny. Pracovnice TÚK na základě podkladů dodaných MK ČR zpracovaly anotovaný seznam 107 nabízených titulů z 27 nakladatelství, aktualizovaly tiskopis žádosti o poskytnutí dotace a připravily průvodní dopis. Po vytištění byly materiály zaslány všem knihovnám, které se zúčastnily některého ročníku projektu Česká knihovna, a dalším knihovnám s profesionálními pracovníky, které byly zjištěny na internetu. Informace byly zveřejněny na webových stránkách MZK Brno. Knihovnám byl dán finanční limit 2 500 Kč na základní objednávku a 500 Kč na tituly rezervní. Ne všechny knihovny tiskopisy správně a v úplnosti vyplnily, proto musely pracovnice TÚK řadu údajů zjistit a do materiálů doplnit, nejčastěji chybělo evidenční číslo knihovny na MK ČR, také některé vyplněné nabídkové seznamy byly mnohdy rébusem. V roce 2005 byly knihy zasílány na 71 kontaktních

míst a do 170 jednotlivých knihoven, celkem bylo realizováno 11 expedic. První zásilky knih byly knihovnám expedovány v polovině června 2005. Protože nebyly dodány všechny objednané svazky (šest nakladatelů nedodalo sedm publikací), zpracovaly pracovnice TÚK objednávky z titulů, které si knihovny vybraly jako rezervní. Bylo osloveno 21 nakladatelství. Objednání těchto titulů ztěžovala skutečnost, že některé knihy základní řady byly dodány až v prosinci, u mnohých nebylo zřejmé, zda vůbec do konce roku 2005 vyjdou, proto rezerva u těchto nakladatelů nebyla objednána. Ve spolupráci s nakladateli trvá stále stejný nedostatek – nejsou dodány všechny objednané publikace. Většinou jde o náročnější tituly, které si objednaly vysokoškolské a vědecké knihovny. Tituly, které nebyly dodány, vypadly také z objednávky rezervy. Tím také došlo k nevyčerpání částky určené na nákup literatury a převedení těchto peněz do rezervního fondu MK ČR. Trvajícím problémem, na který si stěžují knihovníci, je změna názvu. Práci TÚK také znesnadňuje dodávání objednaných knih až v závěru roku, např. v roce 2005 bylo 30 titulů, tj. 28 %, dodáno až během měsíce listopadu a prosince. V posledních letech každoročně nedodají všechny objednané knihy nakladatelství Akropolis I a Petrov, vážne spolupráce s nakladatelstvím Ars-ci. Naopak velmi dobrá spolupráce je již řadu let s nakladatelstvími Karolinum a Host, v roce 2005 také s nakladatelstvími Academia, Doplněk, Hejkal, Garamond, G plus G, Kmen Baobabu, Libri, Lidové noviny, Maťa, Meander a Prostor. Evidenční aparát o projektu Česká knihovna je veden a archivován v TÚK (žádosti knihoven, objednávky, potvrzené dodací listy od knihoven, objednávky nakladatelům, evidence dodaných titulů, faktur a průběžné čerpání finančních prostředků). Žádosti o poskytnutí dotace po kontrole, případně doplnění chybějících údajů, jsou v jednom exempláři zasílány na MK ČR. Společně s knihami z projektu ČK jsme knihovnám také zaslali čtyři čísla časopisu Závislosti a my, odborný čtvrtletník pro sociálně patologické jevy (dar MK ČR). Sedmý ročník České knihovny obohatil fondy knihoven o 11 010 svazků děl současných českých autorů, literárně-vědných publikací, o antologii současné milostné poezie a o několik zajímavých titulů dětské literatury. Projekt tak již sedmým rokem přispívá ke zkvalitnění fondů knihoven a rozšiřuje nabídku čtenářům o hodnotná díla.

i) PUBLIKAČNÍ ČINNOST A PROPAGACE ČINNOSTI KNIHOVNY V ROCE 2005

Publikační činnost

Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy / ...

Brno, 2005. Roč. 19. 4 čísla.

ISSN 0862-1985

Informační gramotnost 3 : sborník příspěvků z konference, konané
2. prosince 2004 v Moravské zemské knihovně.

Brno, 2005. – 155 s.

ISBN 80-7051-160-5

Moravská zemská knihovna : výroční zpráva 2004.

Brno, 2005. – 99 s.

ISBN 80-7051-158-3

Služby knihoven – nové trendy : sborník příspěvků ze semináře,
19.–23. června 2005, Lednice, Česká republika.

Brno, 2005. – 124 s.

ISBN 80-7051-164-8

Uniformy c. k. rakouské armády k roku 1822.

Brno, 2005. – [203] s.

ISBN 80-7051-163-X

VOBR, Jaroslav. České tisky Moravské zemské knihovny v Brně a jiho-
moravských klášterních knihoven z let 1501–1800.

Sv. 1. A–Q.

Brno 2005. – 501 s.

ISBN 80-7051-159-1

VOBR, Jaroslav. České tisky Moravské zemské knihovny v Brně a jiho-
moravských klášterních knihoven z let 1501–1800.

Sv. 2. R–Ž. Rejstříky.

Brno 2005. – 388 s.

ISBN 80-7051-161-3

Propagace činnosti knihovny

čtk: Zemská knihovna vystavuje fotografie Jižní Ameriky. – Rovnost. – Roč. 15, č. 210 (7. 9. 2005), s. 6.

GEJDOŠ, Pavel: Americký znalec Iráku věří v triumf demokracie. – Rovnost. – Roč. 15, č. 290 (13. 12. 2005), s. 3.

GREBENÍČKOVÁ, Tereza: Rodáka z Vysočiny nutí mezinárodní konference. – Vysočina. – Roč. 4, č. 81 (7. 4. 2005), s. 9.

(ilm): Kongres vzpomene dílo Zahradníčka. – Mladá fronta Dnes. – Roč. 16, č. 81 (7. 4. 2005), s. 5.

(jan): Srba ukazují snímky z Jižní Ameriky. – Mladá fronta Dnes. – Roč. 16, č. 206 (2. 9. 2005), s. 4.

(kap): V Brně se věnují básníku Zahradníčkovi. – Mladá fronta Dnes. – Roč. 16, č. 82 (8. 4. 2005), s. 9.

Knihovna hostí snímky cestovatele. – Mladá fronta Dnes. – Roč. 16, č. 210 (7. 9. 2005), s. 4.

KRATOCHVÍLOVÁ, Monika: Seminář Proměna knihovny v komunitní centrum. – Duha. – Roč. 19, č. 3 (2005), s. 24–25.

MACHOVÁ, Jitka – ŽABIČKA, Petr: Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně „a lidé kolem nich“. – In: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska. – Brno, 2005.

mat: Američané se nemají kde scházet. Kromě knihovny. – Rovnost. – Roč. 15, č. 289 (12. 12. 2005), s. 4.

MATOULKOVÁ, Marie: Americká knihovna – INFO USA. – Duha. – Roč. 19, č. 3, s. 23–24.

NEJEZCHLEBOVÁ, Jana: Koncepce rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji na léta 2005–2010. – Duha. – Roč. 19, č. 1 (2005), s. 2–7.

NEJEZCHLEBOVÁ, Jana: Systém mimoškolního vzdělávání knihovníků v Jihomoravském kraji. – Duha. – Roč. 19, č. 1 (2005), s. 7–9.

ras: Čtenáři dostali v zemské knihovně také americké knihy. – Rovnost. – Roč. 15, č. 145 (21. 6. 2005), s. 4.

red: Brno má Americkou knihovnu. – Brno Business. – Roč. 13, č. 3 (1. 9. 2005), s. 18.

SHEJBALOVÁ, Michaela: Internetizace veřejných knihoven v Jihomoravském kraji. – Duha. – Roč. 19, č. 1 (2005), s. 9–11.

VLČKOVÁ, Iva: Noviny České republiky. – Duha. – Roč. 19, č. 1 (2005), s. 22–23.

ZÁVODSKÝ, Vít: U stolu se sešli Holan a Zahradníček. – Rovnost. – Roč. 15, č. 113 (14. 5. 2005), s. 17.

ŽABIČKA, Petr: Hudební incipit v bibliografickém záznamu. – In: Automatizace knihovnických procesů, 10. – Praha, 2005.

ŽABIČKA, Petr – MACHOVÁ, Jitka: Historické fondy a nové možnosti zpřístupnění informací. – In: Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2004. – Praha, 2005.

PŘÍLOHY

1. Plnění výkonových ukazatelů 2005

poř. č.	úkol	plán	plnění	%	z toho jednotlivé útvary
1	Stav knihovního fondu k 31. 12. 2005		3 816 551		
	1.1 Knihy a periodika		2 037 655		
	1.2 Ostatní dokumenty		778 896		
	1.2.1 rukopisy		2 154		
	1.2.2 mikrografické dokumenty		9 333		
	1.2.3 tištěné hudebniny		80 429		
	1.2.4 audiovizuální dokumenty		20 811		
	1.2.5 normy		174 772		
	1.2.6 patenty		388 812		
1.2.7 jiné		102 585			
2	Přrůstek knihovního fondu	35 500	43 597	123	5:8 801, 6:9 040, 8.1:20 221, 10:1 366, 11:4 169
	2.1 Knihy a periodika	27 200	30 842	113	5:7 803, 6:50, 8.1:19 639, 11:3 350
	2.1.1 povinný výtisk titulů		22 457		5:5 690, 8.1:15 513, 10:1 254
	2.2 Ostatní dokumenty	8 300	12 755	154	5:998, 6:8 990, 8.1:582, 10:1 366, 11:819
	2.2.1 rukopisy		0		
	2.2.2 mikrografické dokumenty		513		5:513
	2.2.3 kartografické dokumenty		200		8.1:200
	2.2.4 tištěné hudebniny		379		10:379
	2.2.5 audiovizuální dokumenty		1 816		8.1:49, 10:987, 11:780
	2.2.6 grafické dokumenty		0		
2.2.7 elektronické dokumenty		963		5:485, 6:106, 8.1:333,11:39	

	2.2.8 normy	1 800	2 340	130	6:2 340
	2.2.9 patenty	1 500	1 550	103	6:1 550
	2.2.10 jiné	5 000	4 994	100	6:4 994
3	Úbytky knihovního fondu		3 066		6:2 622, 8.5:444
	3.1 Knihy a periodika		440		8.5:440
	3.2 Ostatní dokumenty		2 626		6:2 622, 8.5:4
	3.2.1 rukopisy		0		
	3.2.2 mikrografické dokumenty		0		
	3.2.3 kartografické dokumenty		1		8.5:1
	3.2.4 tištěné hudebniny		3		8.5:3
	3.2.5 audiovizuální dokumenty		0		
	3.2.6 grafické dokumenty		0		
	3.2.7 elektronické dokumenty		0		
	3.2.8 normy		2 622		6:2 622
	3.2.9 patenty		0		
3.2.10 jiné		0			
4	Počet titulů docházejících periodik	4 050	5 459	135	5:5 414, 11:45
	4.1 ČR	3 500	4 966	142	5:4 966
	4.2 Zahraničí	550	493	90	5:448, 11:45
5	Počet zkatalogizovaných knihovních jednotek		69 723		4:22 846, 5:6 067, 6:5 044, 7:14 086, 8:15 875, 10:1 203, 11:4 602
	5.1 Zpracování jmenné – děl (přírůstek)		28 784		4:283, 5:6 067, 6:3 360, 8.3:14 568, 10:1 203, 11:3 303
	5.2 Zpracování věcné – děl (přírůstek)		25 131		6:5 002, 8.4:15 875, 10:1 203, 11:3 051
	5.2.1 z toho předmětové		20 129		8.4:15 875, 10:1 203, 11:3 051
	5.2.2 z toho systematické		22 080		6:5 002, 8.4:15 875, 10:1 203
6	Revize knihovních fondů	200 000	318 912	159	3:86 612, 6: 6 407, 8.5:225 893

7	Číselná revize		854 483		3:800 000, 6:17 220, 8.5:37 263
8	Počet adjustovaných svazků		45 383		3:32 374, 5:8 426, 10:1 225, 11:3 358
9	Vazba a knihařské opravy svazků		7 005		3:4 340, 5:2 493, 10:110, 11:62
10	Restaurování vzácných tisků		18		2.3:18
11	Počet registrovaných čtenářů	30 000	31 790	106	3:31 790
12	Počet návštěvníků půjčovny		379 743		3:317 548, 10:2 042, 11:60 153
13	Počet návštěvníků studoven		536 883		3:512 026, 4:13 631, 5:10 223, 7:587, 10:416
14	Počet žádaných děl		699 843		
	14.1 V knihovně		686 442		3:560 726, 4:752, 6:13 146, 7:1 062, 10:5 501, 11:105 255
	14.1.1 z toho kladně vyřízených		585 012		3:459 756, 4:752, 6:13 146, 7:1 062, 10:5 042, 11:105 255
	14.2 V rámci MVS		13 401		
	14.2.1 z toho kladně vyřízených		11 600		
15	Výpůjčky celkem	493 000	636 058	129	3:459 756, 4:752, 5:50 451, 6:13 145, 7:1 657, 10:5 042, 11:105 255
	15.1 Mimo knihovnu	369 000	440 731	119	3:374 703, 4:158, 5:3 981, 6:3 516, 10:2 832, 11:55 541
	15.1.1 knihy a periodika		416 122		3:374 703, 4:25, 5:3 981, 11:37 413
	15.1.1.1 z toho běžný ročník periodik		5 853		5:3 981, 11:1 872
	15.1.2 ostatní dokumenty		24 609		4:133, 6:3 516, 10:2 832, 11:18 128

	15.2 Prezenční	124 000	195 327	158	3:85 053, 4:594, 5:46 470, 6:9 629, 7:1 657, 10:2 210, 11:49 714
	15.2.1 Knihy a periodika		176 460		3:84 454, 4:276, 5:43 601, 7:1 407, 11:46 722
	15.2.1.1 běžný ročník periodik		35 762		5:32 788, 11:2 974
	15.2.2 ostatní dokumenty		18 867		3:599, 4:318, 5:2 869, 6:9 629, 7:250, 10:2 210, 11:2 992
	15.2.2.1 grafické dokumenty		146		3:34, 7:112
	15.2.2.2 tištěné hudebniny		496		10:496
	15.2.2.3 jiné		18 225		3:565, 4:318, 5:2 869, 6:9 629, 7:138, 10:1 714, 11:2 992
16	Meziknihovní výpůjční služba		11 600		
	16.1 Půjčeno jiným knihovnám	5 000	7 175	144	
	16.1.1 vnitrostátně		6 960		
	16.1.1.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		5 686		
	16.1.1.2 kopie poskytnuté náhradou		1 248		
	16.1.1.3 ostatní dokumenty		26		
	16.1.2 mezinárodně		215		
	16.1.2.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		123		
	16.1.2.2 kopie poskytnuté náhradou		90		
	16.1.2.3 ostatní dokumenty		2		
	16.2 Půjčeno z jiných knihoven	4 800	4 425	92	
	16.2.1 vnitrostátně	1 800	1 479	82	
	16.2.1.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		592		
	16.2.1.2 kopie poskytnuté náhradou		886		
	16.2.1.3 ostatní dokumenty		1		
	16.2.2 mezinárodně	3 000	2 946	98	

	16.2.2.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		1 058		
	16.2.2.2 kopie poskytnuté náhradou		1 877		
	16.2.2.3 ostatní dokumenty		11		
17	17.1 Písemné informace		6 223		3:33, 3.3:4 825, 4:198, 5:175, 6:131, 7:24, 9:690, 10:68, 11:79
	17.1.1 z toho rešerše		110		4:94, 6:7, 11:9
18	Analytický popis článků		1 754		3:210, 4:1 544
19	Konzultace		516		4:85, 5:69, 6:40, 7:12, 9:160, 10:106, 11:44
20	Školení, semináře, aktivity apod.		121		4:29, 6:3, 9:32, 10:2, 11:55
21	Počet titulů vydaných publikací	6	7	117	
22	Kolektivní akce pro veřejnost (exkurze)		124		3:24, 4:7, 7:6, 9:10, 10:2, 11:75
	22.1 Počet účastníků		2 613		3:472, 4:62, 7:74, 9:280, 10:30, 11:1 695
23	Počet výstav		54		3:10, 6:10, 10:30, 11:4

2. Kalendárium významných organizovaných akcí

3. Databáze a portály dostupné ze studoven MZK

1. Databáze

1.1. Licencované online databáze (volně přístupné ve všech studovněch MZK)

ANOPRESS

Databáze firmy ANOPRESS obsahuje plné texty článků z českého tisku, záznamy zpravodajských, publicistických a diskusních pořadů rozhlasu a televize. Vědomostní část zahrnuje informace referenčního a encyklopedického charakteru, plné texty zákonů a vyhlášek. Archiv článků je od roku 1996, aktualizace denní.

Projekt je financován z programu informační zdroje (VISK 8) Ministerstva kultury.

EBSCO

Soubor databází bibliografických záznamů i plných textů článků především z oblasti humanitních a společenských věd od vydavatelství EBSCO Publishing:

- ≈ **Academic Search Premier** – multidisciplinární databáze určená především akademickým institucím (přes 8 000 titulů časopisů – 4 700 plný text),
- ≈ **Business Source Premier** – ekonomie, finance, management, účetnictví, mezinárodní obchod (přes 8 500 titulů časopisů s plným textem),
- ≈ **MasterFILE Premier** – obecné informace referenčního charakteru, obchod, vzdělávání, zdraví (přes 2 000 periodik a jiných informačních zdrojů s plným textem),
- ≈ **Newspaper Source** – články z amerického tisku, zprávy světových informačních agentur a cca 200 regionálních titulů s plným textem,
- ≈ **Regional Business News** – obchod, politika v USA (75 titulů časopisů s plným textem),
- ≈ **ERIC** – citace a abstrakty z téměř 1 000 časopisů z oblasti vzdělávání a pedagogiky.

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

JOURNAL CITATION REPORTS (JCR)

Databáze je doplňkem bází Web of Knowledge, obsahující statistické údaje za období 1998–2004 pro systematické a objektivní hodnocení více než 7 500 vědeckých a odborných časopisů sledovaných společností ISI (Institute for Scientific Information). Obsahuje tzv. impact factor – ukazatel hodnotící vědeckou významnost časopisu na základě jeho citovnosti v poměru k celkovému počtu publikovaných článků.

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

KNOVEL

Webová služba KNOVEL zpřístupňuje referenční, tabelární a plnotextovou formou přibližně 500 faktografických zdrojů z oblasti přírodních a technických věd. Pro uživatele MZK je k dispozici kolekce Chem-ESSENTIALS a šest dalších titulů příručkových děl.

OCLC FS (Online Computer Library Center – First Search)

Elektronický informační systém umožňující přístup k bibliografickým i plnotextovým zdrojům prostřednictvím těchto databází:

- ≈ **ArticleFirst** – soupis článků z více než 16 tis. vědeckých časopisů s retrospektivou od r. 1990
- ≈ **PapersFirst** – index příspěvků ze světových kongresů, konferencí a symposií konaných od r. 1993
- ≈ **Proceedings** – obsahy sborníků z vědeckých konferencí konaných od r. 1993
- ≈ **WilsonSelect** – plné texty článků z oblasti společenských a přírodních věd z cca 1 650 titulů
- ≈ **WorldCat** – souborný katalog OCLC s více než 57 mil. záznamů knih, periodik a ostatních druhů dokumentů z knihoven celého světa, s lokacemi jednotlivých knihoven. Od r. 2002 jsou součástí i údaje z databáze Net First (odkazy na odborné zdroje na internetu).

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

SCIENCE DIRECT

Největší elektronická databáze z oblasti vědy, techniky a medicíny. Naším čtenářům umožňuje přístup do plných textů 122 titulů nakladatelství Elsevier Science. U nepředplacených titulů mohou být dostupné abstrakty článků. Retrospektiva je přibližně od r. 1995.

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

SPRINGER – LINK

Služba umožňující online přístup k elektronickým verzím více než 1 200 titulů vědeckých časopisů nakladatelství Springer-Verlag a dřívějšího Kluwer Academic Publishers. Periodika tématicky pokrývají zejména oblasti přírodních věd, medicíny, techniky, ekonomie a práva. K dispozici je bibliografický záznam včetně abstraktu a plný text článku.

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

WEB OF SCIENCE

Multioborová citační databáze společnosti ISI Web of Knowledge zahrnující tři citační rejstříky: Science Citation Index, Social Science Citation Index a Art & Humanities Citation Index. Obsahuje bibliografické informace a citované reference z významných zahraničních časopisů ze všech vědních oborů. Báze je zpracovávána s retrospektivou od r. 1980 a každý týden aktualizována.

Projekt je financován z programu Informační infrastruktura výzkumu (program 1N) Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

JOHN WILEY AND SONS

Elektronická verze 194 titulů vybraných časopisů vydavatelství John Wiley and Sons tematicky pokrývajících zejména oblasti společenských věd, medicíny, biologických věd, fyziky, chemie, astronomie, matematiky, statistiky, počítačových věd, obchodu, vědy o zemi aj. K dispozici je bibliografický záznam, příp. abstrakt a plný text článku ve formátu pdf.

1.2. Databáze na CD/DVD přístupné z lokálního počítače ve studovnách

1.2.1. Databáze na CD-ROM ve studovně biologických věd

BIBLIOMEDICA

Vydává Národní lékařská knihovna ČR v Praze ve spolupráci se společností AiP Beroun. Jedná se o soubory sedmi databází s retrospektivou od r. 1976. Báze jsou čtvrtletně aktualizované a obsahují cca 380 tis. bibliografických záznamů.

- ≈ Bibliographia medica čechoslovaca
- ≈ Bibliographia medica čechoslovaca 1953
- ≈ Medical Subject Headings – CZ
- ≈ Souborný katalog zahraničních lékařských periodik
- ≈ Adresář institucí přispívajících do souborného katalogu
- ≈ Citační rejstřík
- ≈ Citační rejstřík – Faktory

1.2.2. Databáze na CD-ROM ve studovně technické literatury

ICONDA

Vydavatelství Silver Platter; pokrývá tématickou oblast stavebnictví, architektury a urbanismu. Jazykem databáze je angličtina. Retrospektiva od r. 1976. Předplatné skončilo v r. 1996.

INSPEC

Vydavatelství U.M.I.; zaměření na fyziku, elektroniku, výpočetní techniku, informační technologie a příbuzné obory. Jazykem databáze je angličtina. Retrospektiva od r. 1989. Předplatné skončilo v r. 1999.

ISMEC

Vydavatelství SilverPlatter; přehled světové literatury v oblasti strojírenství, informace o vývoji inovačních technologií v oblasti mechaniky, robotiky, energie, měření a řízení, manipulace a dopravy. Jazykem databáze je angličtina. Retrospektiva od r. 1973. Předplatné skončilo v r. 1999.

1.2.3. Databáze na CD-ROM a DVD ve studovně firemních a obchodních informací

ALBERTINA – FIREMNÍ MONITOR

Vydává Albertina data. Obsahuje veřejně dostupné informace o více než 2 000 000 ekonomických subjektech ČR (kontakt, účetní závěrky). Čtvrtletní aktualizace.

BUSINESS & INDUSTRY

Vydává Dialog a SilverPlatter, producent Responsive Database Services. Báze je zaměřena především na oblast obchodu a marketingu. Poskytuje fakta, předpovědi a trendy spojené s veřejnými a soukromými společnostmi, průmyslem, trhy a výrobky. Obsahuje plné texty a bibliografické záznamy článků z více než 800 časopisů a novin ze 30 zemí od r. 1996. Jazykem databáze je angličtina. Předplatné skončilo v r. 1999.

BUSINESS & MANAGEMENT PRACTICES

Vydává Dialog, producent Responsive Database Services. Báze je zaměřena na procesy, metody a strategie řízení a obchodu. Obsahuje plné texty a bibliografické záznamy z více než 300 periodik od r. 1995. Jazykem databáze je angličtina. Předplatné skončilo v r. 2004.

CATALOGUE OF EUROPEAN STANDARDS AND THEIR NATIONAL IMPLEMENTATIONS

Vydává CEN. Obsahuje záznamy norem EN (evropské normy), HD (harmonizované dokumenty), ENV (předběžné normy) a CR (CEN Reports). Jazykem databáze je angličtina. Předplatné skončilo v r. 2004.

SPACE ACCESS

Vydává European Patent Office. Obsahuje bibliografické informace s abstraktem o evropských (EP) a mezinárodních (PCT) patentových přihláškách od r. 1978. Měsíční aktualizace.

SPACE ACCESS EP-B

Vydává Evropský patentový úřad. Poskytuje bibliografické informace o udělených evropských patentech od r. 1980. Záznamy od r. 1991 obsa-

hují též první nároky v angličtině, francouzštině a němčině i citované patentové spisy a nepatentovou literaturu. Čtvrtletní aktualizace.

ESPACE EP

Vydává European Patent Office. Obsahuje plné texty evropských patentových přihlášek a Evropských patentů. Týdenní aktualizace. Dochází od r. 2003. V roce 2005 došlo ke sloučení bází ESPACE EP-A a ESPACE EP-B.

ESPACE-PRECES

Vydává Evropský patentový úřad; obsahuje plné texty patentových spisů Československa a ČR, SR, Bulharska, Maďarska, Polska, Rumunska, Litvy a Lotyšska. Jazykem báze je čeština. Retrospektiva od r. 1993.

ROMARIN (Read-Only-Memory of Madrid Active Registry INformation)

Vydává World Intellectual Property Organization (WIPO). Báze obsahuje textové a obrazové informace o mezinárodně přihlášených ochranných známkách. Jazykem databáze je angličtina. Předplatné skončilo v r. 2004.

SEZNAM ČSN

Vydává Český normalizační institut. Databáze obsahuje základní údaje o platných normách ČSN. Měsíční aktualizace.

STANDARDS INFOBASE

Vydává ILI. Obsahuje bibliografické informace z oficiálních zdrojů asi o 400 000 národních a mezinárodních normách od 250 vydavatelů. Jazykem databáze je angličtina. Předplatné skončilo v r. 2004.

TRACES

Vydává Evropský patentový úřad. Obsahuje ochranné známky Bulharska, České republiky, Maďarska, Polska, Rumunska a Slovenské republiky. Čtvrtletní aktualizace.

1.2.4. Výběr databází na CD/DVD ve studovně elektronických médií

AUTOMATIZOVANÝ SYSTÉM PRÁVNÍCH INFORMACÍ (ASPI)

Databáze obsahuje všechny předpisy současné české a slovenské Sbírky zákonů, Sbírky mezinárodních smluv, Sbírky zákonů a nařízení ČR.

Zahrnuje:

- ≈ právní předpisy vydané samosprávnými celky – kraji,
- ≈ předpisy ministerstev a ústředních orgánů (např. texty předpisů publikované ve Finančním zpravodaji, Cenovém věstníku, věstnících ministerstva průmyslu a obchodu, zdravotnictví, školství aj.),
- ≈ nálezy Ústavního soudu publikované ve Sbírce zákonů,
- ≈ předpisy vydané před rokem 1945 včetně zákonů bývalého Rakouska-Uherska.

Všechny předpisy jsou systémově propojeny podle vzájemných vztahů:

- ≈ aktivních a pasivních derogací (novelizací),
- ≈ prováděcích a nadřazených předpisů,
- ≈ vztahu speciality a subsidiarity.

Texty jsou dostupné v aktuálním znění se zachováním jednotlivých historických časových znění textu až po jeho původní podobu.

ČESKÁ NÁRODNÍ BIBLIGRAFIE NA CD-ROM

Nejúplnějším zdrojem bibliografických informací o knižní produkci na území České republiky. Vychází ve spolupráci Národní knihovny ČR a Aip Beroun s. r. o. již od roku 1993. Počínaje rokem 2000 nahradil CD-ROM (a později DVD-ROM) tištěnou formu a stal se jediným médiem, na němž se ČNB vydává.

Obsahuje tyto databáze:

- ≈ České knihy,
- ≈ Zahraniční bohemika,
- ≈ Disertace a autoreferáty,
- ≈ Jmenné autority,
- ≈ Speciální dokumenty,
- ≈ Články v českých novinách, časopisech a sbornících,
- ≈ Periodika vydávaná na území ČR.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ BIBLIOGRAFIA NA CD-ROM

Ucelený zdroj bibliografických informací o slovenské knižní produkci od začátku 20. století. Producentem báze je Slovenská Národní knižnica v Martině.

Soubor vychází na dvou discích a obsahuje tyto databáze:

- ≈ Knihy, speciálně typy dokumentov,
- ≈ Personálně autority,
- ≈ Korporativně autority,
- ≈ Články a statě z vybraných periodik.

1.3. Volně dostupné české online zdroje

Všeobecné

ANL – ČLÁNKY V ČESKÝCH NOVINÁCH, ČASOPISECH A SBORNÍCÍCH

Multioborová souborná databáze výběrově zpracovaných článků a statí z českých seriálů vydávaných na území ČR. Báze je budovaná od r. 1991 v rámci kooperačního systému článkové bibliografie (Národní knihovna České republiky, státní vědecké, resp. krajské knihovny, Moravská zemská knihovna, Ústav zemědělských a potravinářských informací, Národní pedagogická knihovna Komenského, Státní technická knihovna, Ústav státu a práva AV ČR).

Vyhledávání probíhá ve známém prostředí systému ALEPH.

ČESKÁ NÁRODNÍ BIBLIOGRAFIE NA INTERNETU

Ucelený zdroj bibliografických informací o českém písemnictví v online verzi. Obsahuje databáze:

- ≈ České knihy,
- ≈ Články v českých novinách, časopisech a sbornících,
- ≈ Zahraniční bohemika,
- ≈ Speciální dokumenty,
- ≈ Disertace a autoreferáty,
- ≈ Periodika vydávaná na území ČR,
- ≈ Národní autority.

MANUSCRIPTORIUM

Databáze historických fondů zpřístupňuje kompletní výsledky digitalizace dokumentů, výsledky detailních popisů historických dokumentů a přináší přístup k bibliografickým informacím z různých zdrojů.

Oborové

Společenské vědy

BIBLIOGRAFIE ČESKÉ LITERÁRNÍ VĚDY

Databáze české literární vědy zahrnuje bibliografie knižní a časopisecké produkce literárněvědné bohemistiky vydané na území ČSSR a ČR od r. 1963 do současnosti. Vznikla přepisem záznamů ročenek Česká literární věda (1967–1980), přepisem lístkového bibliografického materiálu (1981–1989) a průběžnou excerpcí (od r. 1990). Z excerpovaných publikací bylo vybráno vše, co se obsahově dotýká literární teorie či české literatury, tedy i cizojazyčné články s touto tematikou.

Bibliografii zpracovává Ústav pro českou literaturu AV ČR.

ČLÁNKOVÁ BIBLIOGRAFIE DIVADELNÍHO ÚSTAVU

Článeková bibliografie o českém a zahraničním divadle od r. 1990. Dosud excerpováno domácích 170 a 60 zahraničních titulů.

Bibliografii zpracovává Bibliografické oddělení divadelního ústavu.

BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE HISTORICKÉHO ÚSTAVU AV ČR

Databáze BIBLIO zachycuje knihy a články v časopisech a sbornících z oboru historie vydané po roce 1990, které mají bohemikální charakter (český autor, české téma, vydáno v Čechách). Slouží jako podklad pro vydávání ročenky Bibliografie dějin Českých zemí. Databáze BDCZ1 je výsledkem grantového úkolu GA ČR 409/00/1723 „Kompletní bibliografie sta ročníků Českého časopisu historického“.

Bibliografii zpracovává Knihovna Historického ústavu AV ČR.

ČESKÁ UMĚLECKOHISTORICKÁ BIBLIOGRAFIE

Obsahuje záznamy knih, sborníků, článků z periodik a katalogů výstav za léta 1988–1991, 1994–2003 a digitalizované ročníky 1971–1987

a 1992–1993. Databáze je projektem Programu podpory cíleného výzkumu a vývoje Akademie věd České republiky.

Bibliografii zpracovává Ústav dějin umění AV ČR.

KATALOG KNIHOVNY NÁRODNÍHO FILMOVÉHO ARCHIVU

Katalog zahrnuje kromě knihovního fondu sbírku scénářů, separátů a bibliografické záznamy článků od r. 1992. Jedná se o anotované a věcně popsané články z českých novin a časopisů, filmové scénáře, filmové povídky, synopse, zfilmovanou beletrii aj.

Bibliografii zpracovává Knihovna Národního filmového archivu.

PEDAGOGICKÁ BIBLIOGRAFICKÁ DATABÁZE

Databáze obsahuje přibližně 89 tis. anotovaných bibliografických záznamů z českých a zahraničních periodik od r. 1990 do současnosti. Excerptní základnu tvoří zhruba 230 titulů z oblasti vzdělávání.

Bibliografii zpracovává Národní pedagogická knihovna Komenského.

Zemědělství

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ BIBLIOGRAFIE

Databáze obsahuje bibliografické záznamy českých časopiseckých článků z oboru zemědělství, potravinářství, lesnictví, veterinární medicíny a navazujících vědních oborů od r. 1993 do současnosti.

Bibliografii zpracovává Ústav zemědělských a potravinářských informací.

Lékařství

BIBLIOGRAFIA MEDICA ČECHOSLOVACA

Databáze České národní bibliografie z oblasti medicíny. Excerptní základnu tvoří: časopisy, knihy, sborníky, recenze českých knih, bohemika a slovacika (práce českých a slovenských autorů publikované v zahraničních časopisech). Slovenská produkce je zpracována pouze do r. 2000. Od r. 2001 se excerptují jen české časopisy a slovenskou produkci zastupují pouze časopisy, které jako česko-slovenské časopisy vydává tiskové středisko České lékařské společnosti. Báze obsahuje záznamy od r. 1999, aktualizace je měsíční. Kompletní databáze Bibliomedica

vychází na CD-ROM, obsahuje záznamy od r. 1977 a je k dispozici ve studovně BST.

Bibliografii zpracovává: Oddělení bibliografie a katalogizace Národní lékařské knihovny

Normy a patenty

KATALOG NOREM

Bibliografická báze českých norem ČSN s měsíční aktualizací. Vydává Český normalizační institut. Ostatní databáze norem najdete na CD-ROM a DVD ve studovně firemních a obchodních informací.

PATENTY A UŽITNÉ VZORY

Bibliografická databáze Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze obsahuje české přihlášky vynálezů zveřejněné od roku 1991, patenty od č. 228 531 a zapsané užité vzory. Ostatní databáze patentů najdete na CD-ROM a DVD ve studovně firemních a obchodních informací.

2. Portály

JEDNOTNÁ INFORMAČNÍ BRÁNA

Umožňuje jednotný a snadný přístup k heterogenním informačním zdrojům (katalogy, databáze).

EZB – ELEKTRONICKÁ KNIHOVNA ČASOPISŮ

Nabízí jednotný a snadný přístup k plnotextovým odborným elektronickým časopisům. Jedná se o elektronická periodika dostupná v knihovně v rámci konsorcií nebo volně přístupná na internetu. Pro práci v EZB lze používat německou a anglickou verzi.

PORTÁL STM

Průvodce informačními zdroji v oblasti vědy, techniky a lékařství.

KNIHOVNY.CZ

Portál o českých knihovnách.

4. Rozvaha (bilance)

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
AKTIVA			
A. Stálá aktiva	1	514 368,36	517 767,63
součet položek 9 + 15 + 26 + 33 + 41			
1. Dlouhodobý nehmotný majetek			
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje (012)	2		
Software (013)	3	1 389,69	1 292,74
Ocenitelná práva (014)	4		
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (018)	5	485,78	474,81
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (019)	6		
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (041)	7		
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek (051)	8		
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	9	1 875,47	1 767,55
součet položek 2 až 8			
2. Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku			
Oprávkky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje (072)	10		
Oprávkky k softwaru (073)	11	-1 007,43	-963,78
Oprávkky k ocenitelným právům (074)	12		
Oprávkky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku (078)	13	-485,78	-474,81
Oprávkky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku (079)	14		
Oprávkky k dlouhodobému nehmotnému majetku celkem	15	-1 493,21	-1 438,59
součet položek 10 až 14			
3. Dlouhodobý hmotný majetek			
Pozemky (031)	16	10 381,20	10 381,20
Umělecká díla a předměty (032)	17	612,50	612,50
Stavby (021)	18	492 562,99	492 674,43
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (022)	19	55 123,43	57 116,81
Pěstitelské celky trvalých porostů (025)	20		

Základní stádo a tažná zvířata	(026)	21		
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028)	22	11 273,67	12 127,16
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029)	23		
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	(042)	24	6 747,82	6 815,59
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	(052)	25		7 500,00
Dlouhodobý hmotný majetek celkem		26	576 701,61	587 227,69
součet položek 16 až 25				
4. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku				
Oprávký ke stavbám	(081)	27	-21 437,70	-25,441,95
Oprávký k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	(082)	28	-30 004,14	-32 219,91
Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	(085)	29		
Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	(086)	30		
Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	(088)	31	-11 273,67	-12 127,16
Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	(089)	32		
Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku celkem		33	-62 715,51	-69 789,02
součet položek 27 až 32				
5. Dlouhodobý finanční majetek				
Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	(061)	34		
Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	(062)	35		
Dlužné cenné papíry držené do splatnosti	(063)	36		
Půjčky osobám ve skupině	(066)	37		
Ostatní dlouhodobé půjčky	(067)	38		
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	(069)	39		
Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	(043)	40		
Dlouhodobý finanční majetek celkem		41		
součet položek 34 až 40				
B. Oběžná aktiva		42	26 527,89	16 805,58
součet položek 51 + 75 + 89 + 119 + 124				
1. Zásoby				
Materiál na skladě	(112)	43	247,98	205,44

Pořízení materiálu a Materiál na cestě	(111 nebo 119)	44		
Nedokončená výroba	(121)	45		
Polotovary vlastní výroby	(122)	46		
Výrobky	(123)	47	81,29	235,50
Zvířata	(124)	48		
Zboží na skladě	(132)	49	1 693,08	1 564,22
Pořízení zboží a Zboží na cestě	(131 nebo 139)	50		
Zásoby celkem		51	2 022,35	2 005,16
součet položek 43 až 50				
2. Pohledávky				
Odběratelé	(311)	52	165,30	384,21
Směnky k inkasu	(312)	53		
Pohledávky za eskontované cenní papíry	(313)	54		
Poskytnuté provozní zálohy	(314)	55	213,35	180,65
Pohledávky za rozpočtové příjmy	(315)	56		
Ostatní pohledávky	(316)	57	0,70	0,61
součet položek 52 až 57		58	379,35	565,47
Pohledávky k účastníkům sdružení	(358)	59		
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	(336)	60		
Daň z příjmů	(341)	61	78,28	166,71
Ostatní přímé daně	(342)	62		
Daň z přidané hodnoty	(343)	63	330,18	40,82
Ostatní daně a poplatky	(345)	64		
Pohledávky z pevných termínových operací	(373)	65		
součet položek 61 až 64		66	408,46	207,53
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	(346)	67		78,00
Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem územních samosprávných celků	(348)	68		
součet položek 67 a 68		69		78,00
Pohledávky za zaměstnanci	(335)	70	176,99	106,59
Pohledávky z emitovaných dluhopisů	(375)	71		
Jiné pohledávky	(378)	72		
Opravná položka k pohledávkám	(391)	73		
součet položek 70 až 73		74	176,99	106,59

Pohledávky celkem součet položek 58 + 59 + 60 + 65 + 66 + 69 + 74	75	964,80	957,59
3. Finanční majetek			
Pokladna (261)	76	5,16	32,78
Peníze na cestě (+/-262)	77		
Ceniny (263)	78	0,31	0,31
součet položek 76 až 78	79	5,47	33,09
Běžný účet (241)	80	19 515,36	9 645,79
Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb (243)	81	381,82	285,92
Ostatní běžné účty (245)	82		
součet položek 80 až 82	83	19 897,18	9 931,71
Majetkové cenné papíry k obchodování (251)	84		
Dlužné cenné papíry k obchodování (253)	85		
Ostatní cenné papíry (256)	86		
Pořízení krátkodobého finančního majetku (259)	87		
součet položky 84 až 87	88		
Finanční majetek celkem součet položek 79 + 83 + 88	89	19 902,65	9 964,80
4. Prostředky rozpočtového hospodaření			
Základní běžný účet (231)	90		
Vkladový výdajový účet (232)	91	×	
Příjmový účet (235)	92	×	
Běžné účty peněžních fondů (236)	93		
Běžné účty státních fondů (224)	94		
Běžné účty finančních fondů (225)	95		
součet položek 90 až 95	96		
Poskytnuté dotace organizačním složkám státu (202)	97	×	
Poskytnuté dotace vkladovému výdajovému účtu (212)	98	×	
Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím (203)	99	×	
Poskytnuté dotace ostatním subjektům (204)	100	×	
Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím (213)	101	×	
Poskytnuté dotace ostatním subjektům (214)	102	×	
součet položek 97 až 102	103		

Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty	(271)	104		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím	(273)	105		
Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům	(274)	106		
Poskytnuté přechodné výpomoci ostatním organizacím	(275)	107		
Poskytnuté přechodné výpomoci fyzickým osobám	(277)	108		
součet položek 104 až 108		109		
Limity výdajů	(221)	110	×	
Zúčtování výdajů územních samosprávných celků	(218)	111	×	
Materiální náklady	(410)	112	×	
Služby a náklady nevýrobní povahy	(420)	113	×	
Cestovné a ostatní výplaty fyzickým osobám	(430)	114	×	
Mzdové a ostatní osobní náklady	(440)	115	×	
Dávky sociálního zabezpečení	(450)	116	×	
Manka a škody	(460)	117	×	
součet položek 112 až 117		118		
Prostředky hospodaření celkem		119		
součet položek 96 + 103 + 109 + 110 + 111 + 118				
5. Přechodné účty aktivní				
Náklady příštích období	(381)	120	3 638,07	3 878,02
Příjmy příštích období	(385)	121	0,02	0,01
Kurzové rozdíly aktivní	(386)	122		
Dohadné účty aktivní	(388)	123		
Přechodné účty aktivní celkem		124	3 638,09	3 878,03
součet položek 120 až 123				
ÚHRN AKTIV		125	540 896,25	534 573,21
součet položek 1 + 42				
PASIVA				
C. Vlastní zdroje krytí stálých a oběžných aktiv celkem		126	534 653,77	529 108,54
součet položky 130 + 131 + 138 + 141 + 151 + 158				
1. Majetkové fondy				
Fond dlouhodobého majetku	(901)	127	514 368,36	517 767,63
Fond oběžných aktiv	(902)	128	4 599,85	4 599,85
Fond hospodářské činnosti	(903)	129		

Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-909)	130		
Majetkové fondy celkem	131	518 968,21	522 367,48
součet položek 127 až 129			
2. Finanční a peněžní fondy			
Fond odměn (911)	132	425,88	365,06
Fond kulturních a sociálních potřeb (912)	133	546,50	438,34
Fond rezervní (914)	134		148,16
Fond reprodukce majetku (916)	135	13 068,20	5 789,50
Peněžní fondy (917)	136		
Ostatní finanční fondy (918)	137		
Finanční a peněžní fondy celkem	138	14 040,58	6 741,06
součet položek 132 až 137			
3. Zvláštní fondy organizačních složek státu			
Státní fondy (921)	139		
Ostatní zvláštní fondy (922)	140		
Zvláštní fondy organizačních složek státu celkem	141		
součet položek 139 a 140			
4. Zdroje krytí prostředků rozpočtového hospodaření			
Financování výdajů organizačních složek státu (201)	142		×
Financování výdajů územních samosprávných celků (211)	143		×
Bankovní účty k limitům organizačních složek státu (223)	144		×
Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti organizačních složek státu (205)	145		×
Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti územních samosprávných celků (215)	146		×
Vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku organizačních složek státu (206)	147		×
Vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku územních samosprávných celků (216)	148		×
Zúčtování příjmů územních samosprávných celků (217)	149		×
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty (272)	150		
Zdroje krytí prostředků rozpočt. hospodaření celkem	151		
součet položek 142 až 150			

5. Hospodářský výsledek				
a)	z hospodářské činnosti územních samosprávných celků a činnosti příspěvkových organizací			
	Hospodářský výsledek běžného účetního období (+/-963)	152	×	
	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let (+/-932)	153		
	Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení (+/-931)	154	1 644,98	×
b)	Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let (+/-933)	155		
c)	Saldo výdajů a nákladů (+/-964)	156		
d)	Saldo příjmů a výnosů (+/-965)	157		
	součet položek 152 až 157	158	1 644,98	
D. Cizí zdroje		159	6 242,48	5 464,67
součet položek 160 + 166 + 189 + 196 + 201				
1. Rezervy				
	Rezervy zákonné (941)	160		
2. Dlouhodobé závazky				
	Emitované dluhopisy (953)	161		
	Závazky z pronájmu (954)	162		
	Dlouhodobé přijaté zálohy (955)	163		
	Dlouhodobé směnky k úhradě (958)	164		
	Ostatní dlouhodobé závazky (959)	165		
	Dlouhodobé závazky celkem	166		
	součet položek 161 až 165			
3. Krátkodobé závazky				
	Dodavatelé (321)	167	777,22	1 858,49
	Směnky k úhradě (322)	168		
	Přijaté zálohy (324)	169	8,80	9,60
	Ostatní závazky (325)	170	2 625,22	1 964,24
	Závazky z pevných termínových operací (373)	171		
	součet položek 167 až 171	172	3 411,24	3 832,33
	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů (367)	173		
	Závazky za účastníky sdružení (368)	174		
	součet položek 173 a 174	175		
	Zaměstnanci (331)	176	180,05	87,19
	Ostatní závazky vůči zaměstnancům (333)	177		
	součet položek 176 a 177	178	180,05	87,19

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336)	179	1 718,31	1 080,73
Daň z příjmů	(341)	180	495,33	272,12
Ostatní přímé daně	(342)	181		
Daň z přidané hodnoty	(343)	182		
Ostatní daně a poplatky	(345)	183		
součet položek 180 až 183		184	495,33	272,12
Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem	(347)	185		
Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků s rozpočtem územních samosprávných celků	(349)	186		
součet položek 185 a 186		187		
Jiné závazky	(379)	188	151,51	2,71
Krátkodobé závazky celkem		189	5 956,44	5 275,08
součet položek 172 + 175 + 178 + 179 + 184 + 187 + 188				
4. Bankovní úvěry a půjčky				
Dlouhodobé bankovní úvěry	(951)	190		
Krátkodobé bankovní úvěry	(281)	191		
Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	(282)	192		
Emitované krátkodobé dluhopisy	(283)	193		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci)	(289)	194		
součet položek 193 a 194		195		
Bankovní úvěry a půjčky celkem		196		
součet položek 190 + 191 + 192 + 195				
5. Přejícné účty pasivní				
Výdaje příštích období	(383)	197	4,89	
Výnosy příštích období	(384)	198		78,00
Kurzové rozdíly pasivní	(387)	199		
Dohadné účty pasivní	(389)	200	281,15	111,59
Přejícné účty pasivní celkem		201	286,04	189,59
součet položek 197 až 200				
ÚHRN PASIV		202	540 896,25	534 573,21
součet položek 126 + 159				

5. Výkaz zisku a ztráty

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	účet	pol. č.	Činnost	
			hlavní	hospodářská
Spotřeba materiálu	(501)	1	10 874,80	
Spotřeba energie	(502)	2	5 476,18	
Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	(503)	3	556,91	
Prodané zboží	(504)	4	3 308,46	
Opravy a udržování	(511)	5	16 240,35	
Cestovné	(512)	6	156,44	
Náklady na reprezentaci	(513)	7	39,57	
Ostatní služby	(518)	8	11 140,34	
Mzdové náklady	(521)	9	31 965,48	
Zákonné sociální pojištění	(524)	10	11 131,25	
Ostatní sociální pojištění	(525)	11		
Zákonné sociální náklady	(527)	12	704,30	
Ostatní sociální náklady	(528)	13		
Daň silniční	(531)	14		
Daň z nemovitostí	(532)	15		
Ostatní daně a poplatky	(538)	16	16,76	
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	(541)	17		
Ostatní pokuty a penále	(542)	18		
Odpis pohledávky	(543)	19		
Úroky	(544)	20		
Kursově ztráty	(545)	21	12,80	
Dary	(546)	22		
Manka a škody	(548)	23		
Jiné ostatní náklady	(549)	24	1 886,29	
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	(551)	25	7 474,88	
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku	(552)	26		
Prodané cenné papíry a podíly	(553)	27		
Prodaný materiál	(554)	28		
Tvorba zákonných rezerv	(556)	29		
Tvorba zákonných opravných položek	(559)	30		
Náklady celkem		31	86 368,81	
součet položek 1 až 30				
Tržby za vlastní výroby	(601)	32		

Tržby z prodeje služeb	(602)	33	4 254,64	
Tržby za prodané zboží	(604)	34	4 236,92	
Změna stavu zásob nedokončené výroby	(611)	35		
Změna stavu zásob polotovarů	(612)	36		
Změna stavu zásob výrobků	(613)	37	154,21	
Změna stavu zvířat	(614)	38		
Aktivace materiálu a zboží	(621)	39	166,09	
Aktivace vnitroorganizačních služeb	(622)	40		
Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	(623)	41		
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	(624)	42		
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	(641)	43		
Ostatní pokuty a penále	(642)	44	1,39	
Platby za odepsané pohledávky	(643)	45		
Úroky	(644)	46	9,00	
Kurové zisky	(645)	47	57,83	
Zúčtování fondů	(648)	48	1 775,24	
Jiné ostatní výnosy	(649)	49	483,89	
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	(651)	50		
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	(652)	51		
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	(653)	52		
Tržby z prodeje materiálu	(654)	53		
Výnosy z krátkodobého finančního majetku	(655)	54		
Zúčtování zákonných rezerv	(656)	55		
Zúčtování zákonných opravných položek	(659)	56		
Příspěvky a dotace na provoz	(691)	57	75 230,16	
Výnosy celkem součet položek 32 až 57		58	86 369,37	
Hospodářský výsledek před zdaněním rozdíl položek 58 – 31		59	0,56	
Daň z příjmů	(591)	60		
Dodatečné odvody daně z příjmů	(595)	61	0,56	
Hospodářský výsledek po zdanění položka 59 – 60 – 61 (+/-)		62		

6. Příloha účetní závěrky

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
I. Položky 1 až 19 se vykáží k 30. červnu nebo k rozvahovému dni v uspořádání:			
Dotace celkem na dlouhodobý majetek ze státního rozpočtu (z AÚ k účtu 346)	1	×	240,00
z toho: systémové dotace na dlouhodobý majetek	2	×	240,00
z toho na: výzkum a vývoj	3	×	240,00
vzdělávání pracovníků	4	×	
informatiku	5	×	
individuální dotace na jmenovité akce	6	×	
Přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek (z AÚ k účtu 916)	7	×	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 348)	8	×	
Přijaté příspěvky a dotace ze státního rozpočtu (z AÚ účtu 691)	9	×	73 450,00
z toho: přijaté příspěvky na provoz od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	10	×	73 450,00
z toho na: výzkum a vývoj	11	×	1 190,00
vzdělávání pracovníků	12	×	
informatiku	13	×	
přijaté dotace na neinvestiční náklady související s financováním programů evidovaných v ISPROFIN od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	14	×	
přijaté prostředky na výzkum a vývoj od poskytovatelů jiných než od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	15	×	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 691)	16	×	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj od příjemců účelové podpory (z AÚ k účtu 691)	17	×	
Přijaté prostředky na provoz ze zahraničí (z AÚ k účtu 691)	18	×	280,16

Přijaté příspěvky a dotace celkem na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 691)	19	×	1 500,00
Přijaté příspěvky a dotace na provoz z rozpočtu státních fondů (z AÚ k účtu 691)	50	×	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu státních fondů	51	×	
II. Položky 20 až 49 se vykází k 1. lednu a k 30. červnu nebo k rozvahovému dni v uspořádání:			
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – krajskému úřadu (účet 271)	20		
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – obci (účet 271)	21		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – ze státního rozpočtu (účet 272)	22		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od krajského úřadu (účet 272)	23		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od obce (účet 272)	24		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od státních fondů (účet 272)	25		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od ostatních veřejných rozpočtů (účet 272)	26		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – organizační složkou státu (účet 273)	27		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – krajským úřadem (účet 273)	28		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – obcím (účet 273)	29		
Krátkodobé bankovní úvěry tuzemské (účet 281)	30		
Krátkodobé bankovní úvěry zahraniční (účet 281)	31		
Emitované krátkodobé dluhopisy v tuzemsku (účet 283)	32		
Emitované krátkodobé dluhopisy v zahraničí (účet 283)	33		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) tuzemské (účet 289)	34		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) zahraniční (účet 289)	35		

Směnky k úhradě tuzemské	(účet 322)	36		
Směnky k úhradě zahraniční	(účet 322)	37		
Dlouhodobé bankovní úvěry tuzemské	(účet 951)	38		
Dlouhodobé bankovní úvěry zahraniční	(účet 951)	39		
Emitované dluhopisy tuzemské	(účet 953)	40		
Emitované dluhopisy zahraniční	(účet 953)	41		
Dlouhodobé směnky k úhradě tuzemské	(účet 958)	42		
Dlouhodobé směnky k úhradě zahraniční	(účet 958)	43		
Ostatní dlouhodobé závazky tuzemské	(účet 959)	44		
Ostatní dlouhodobé závazky zahraniční	(účet 959)	45		
Nakoupené dluhopisy a směnky k inkasu celkem	(z AÚ účtů 063, 253 a 312)	46		
z toho: krátkodobé dluhopisy a směnky územních samosprávných celků	(z AÚ účtů 253 a 312)	47		
komunální dluhopisy územních samosprávných celků	(z účtu 063)	48		
ostatní dluhopisy a směnky veřejných rozpočtů	(z AÚ účtů 063, 253, 312)	49		
Splatné závazky pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti		52	1 215,91	741,32
Splatné závazky veřejného zdravotního pojištění		53	502,40	339,41
Evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních orgánů		54	495,33	272,12
III. Organizační složky státu vykazují stavy údajů položek č. 20, 21 a 27 přílohy účetní závěrky. Ministerstva jako organizační složky státu vykazují též stavy údajů položky č. 46 až 49 přílohy účetní závěrky. Územní samosprávné celky vykazují stavy údajů položek č. 20 až 49 přílohy účetní závěrky. Příspěvkové organizace vykazují údaje položek č. 1 až 19, 30 a 31, 34 a 35, 38 a 39 přílohy účetní závěrky.				